

KAZALO

OKRUŽNO PISMO O. PROVINCIJALA

Svoj braći Provincije u domovini i inozemstvu 62

IZ PROVINCIJALATA

Skrb za redovnička i svećenička zvanja 65

Izgradnja Franjevačkog klerikata u Splitu 66

Kronika O. Provincijala 68

IZ TAJNIŠTVA

Zapisnik definitornog sastanka 71

Primljeni u službu čitača i akolita 71

Svećeničko ređenje i mlade mise 71

Dan Provincije 72

Oblačenje i zavjetovanje 72

Glas iz Afrike 72

Uredovno vrijeme Provincijalata 73

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Iz života sjemeništa 74

Iz života novicijata 75

Iz života Klerikata 81

SINJ: Susret ministranata 83

VISOVAC: Susret ministranata 84

25. Godišnjica posvete oltara u kapeli Instituta «Planina i more» 85

DRNIŠ: Predstavljena knjiga «Smisao kroz misao» 89

DRNIŠ: Križni put mladih 89

Mi smo Drniš Frama, nitko nije ravan nama! 90

DRNIŠ: Misa zahvalnica za drniške maturante 92

ANTIĆEVO 2004. 93

KARIN: Proslava 40. obljetnice svećeničkog ređenja 95

ZAOSTROG: 300. obljetnica rođenja i krštenja fra Andrije Kačića Miošića 99

I nakon napornog puta možemo dobro pjevati! 103

Župski mješoviti zbor Gospe od Zdravlja u našim misijama u Wuppertalu i Kölnu 106

Susret braće koja žive i rade u nadbiskupiji Köln 107

LUDWIGSHAFEN: Zborovanje braće koja žive i rade u SR Njemačkoj 108

MARIENTHAL: U Marijinu zagrljaju 112

BAD HONNEH: Duhovne vježbe za svećenike i đakone 115

BERLIN: Tragom Isusovih riječi - «I TI SI VRIJEDNA» 116

RÜSSELSHEIM: Tebe Boga hvalimo 119

SINDELINGEN: Korizmena događanja 119

BERLIN: Likovna tribina i koncert 120

DUHOVNI KUTAK

Blagodat susreta 122

NAŠI POKOJNICI

† ANTE ČUPIĆ 125

BIBLIOGRAFIJA

Franjevci svomu bratu fra Andriji Kačiću 126

FRATERNITAS

Fraternitas - 3/4. 2004. 127

Svoj braći Provincije u domovini i inozemstvu

Ona braća, kojoj je Gospodin dao milost rada, neka rade vjerno i predano tako da, isključivši besposlenost koja je neprijatelj duše, ne ugase duh svete molitve i pobožnosti, kojemu treba da služe ostale vremenite stvari (Potvrđeno Pravilo, pogl. V).

Treće tisućljeće sa svim svojim izazovima i bezbrojnim upitnicima zahvaća našu današnjicu, prožima naš redovnički život i sve jače utječe na naše poslanje i našu budućnost. Kako bismo izbjegli opasnost da se zapletemo u mrežu bezbrojnih nedoumica, upitnika i poslova te odagnali strah od budućnosti, Generalni je kapitul našega Reda, održan prošle godine kod Marije Anđeoske u Asizu - mjesta na kojem je sv. Franjo, vođen božanskom objavom, postavio početke Reda manje braće (Sv. Bonaventura, Legenda maior, II, 8) i završio svoj zemaljski put (1 Čel 11) - sagledao hod Reda u proteklom šestogodištu, te produbio izvješće bivšega Generalnog ministra fra Giacoma Binija: "Vocavit nos Deus ut eamus per mundum". Da to izvješće ne bi ostalo "glas vapijućeg u pustinji", Kapitul je, pod vidom pet prioriteta, naznačio što je u našem pozivu uistinu bitno, što jesmo i što kao Manja braća želimo biti. Prioriteti su: 1. Duh molitve i pobožnosti; 2. Zajedništvo života u bratstvu; 3. život u malenosti, siromaštvu i solidarnosti; 4. Evangelizacija - poslanje; 5. Formacija.

Prihvatajući vodstvo Reda, nova je Generalna uprava usvojila ove prioritete kao temeljno opredjeljenje svoga rada i djelovanja u idućem šestogodištu. U tu je svrhu nedavno objavila dokument: "Nasljedovatelji Kristovi za bratski svijet" i uputila ga svoj braći i jedinicama Reda. Riječ je, ustvari, o Vodiču koji za svaki prioritet pruža poticaje, stvarne prijedloge za život, nudi čitanja za produblјivanje i polazišta za osobno i zajedničko razmišljanje. I zato smo ga poslali svakom bratu u Provinciji.

Duh molitve i pobožnosti

Život molitve i pobožnosti nije samo prvi u nizu prioriteta, nego je i prvotni izraz našeg nasljedovanja Krista i, sukladno tome, zauzima najvažnije mjesto u našem životu. Naime bez dubokog iskustva Boga uistinu je teško dohvatiti ono bitno u našem franjevačkom poslanju i prikladno odgovoriti nadama čovječanstva. Stoga je nužno otkriti i zavoljeti tu kontemplativnu dimenziju našeg zvanja koje kroz molitvu, osobnu ili zajedničku, otkriva, i kao svoj

životni credo svjedoči da je Bog jedini samostvoran, jedini svemogući, svevišnji i dobri Gospodin, jedino dobro, svako dobro i najveće dobro.

U povijesti Crkve i Franjevačkog reda bilo je sjajnih muževa koji su postali veliki po svojoj snazi, i onih koji su postali veliki po svojoj mudrosti, i onih koji su postali veliki po svojoj ljubavi, i onih koji postadoše veliki po svojoj nadi. Među tim velikanima, bijaše i jedan Veliki - Manji brat, Franjo Asiški, Božji izabranik, koji postade velik po snazi čija moć bijaše bespomoćnost, velik po mudrosti čija tajna bijaše ludost (usp. 1 Kor 3, 18), velik po ljubavi koja nije bila drugo do "mržnja" prema samome sebi, velik po nadi koja u molitvi izruči sebe da bi pronašao Njega, jedino dobro, svako dobro i najveće dobro.

Cijeli njegov život - počevši od početka obraćenja, kad je pred bizantskim raspelom u crkvi Sv. Damjana, prema predaji, molio: "Veliki, divni Bože, Gospodine moj, Isuse Kriste! Molim te prosvijetli me i rasprši tamu moje duše! Udijeli mi pravu vjeru, čvrstu nadu, savršenu ljubav. Dopusti mi, Gospodine, da te tako dobro upoznam, da mi ti u svemu svijetliš i da svagda radim po tvojoj svetoj volji", pa do zadnjeg daha njegova zemaljskog života, kad je gol na goljoj zemlji s braćom molio psalam 141.: "Iz sveg glasa vapijem Gospodinu..." - odvijao se u znaku molitve. I zato je nazvan i s pravom priznat kao "čovjek molitve". "Molitva mu je", piše sv. Bonaventura (LM, X, 1), "bila zaštitom i kad je radio, nije se pouzdavao u svoju marljivost, nego se pouzdavao u Božju milost i po usrdnoj molitvi Gospodinu povjeravao svoju brigu". Budući da je iznad svega čeznuo za milošću molitve (LM, X, 1), svojim je sljedbenicima u Pravilu naložio da je glavna i prvotna briga Manjeg brata posjedovati Duha Gospodnjega i njegovo sveto djelovanje (PPr, X). Tu izuzetaka nema. Svi - i oni koji rade, kao i oni koji se, poput sv. Ante, posvećuju studiju i poučavanju - trebaju "usvojiti Duh Gospodnji" i sve poduzeti da ne ugase duh svete molitve i pobožnosti (PPr, V).

U tom je kontekstu pobudno i njegovo pismo upućeno Braći na kapitulu oko 1221. godine u kojem veli: "Ustrajte u stezi i u svetom posluhu i ispunjajte što ste Bogu dobrom voljom i čvrstom odlukom obećali." Zatim nadodaje: "Zaklinjem vas, braćo, da svu čast iskažete presvetom tijelu i presvetoj krvi Gospodina našega Isusa Krista... Neka čovjeka prođu trnci, nek se potrese cijeli svijet i neka klikće nebo kad je na oltaru, u rukama svećenika, Krist, Sin Boga živoga!" Braću svećenike potiče da: "... svetu misu slave bez ljage, s poštovanjem...", i gotovo ih zaklinje: "Budite sveti jer je On svet." Budući da je Majka Isusova u njegovu životu i molitvama uvijek imala povlašteno mjesto, svima je toplo preporučio da: "Blaženu Djevicu Mariju treba poštovati kako je dostojno, jer je u svojoj presvetoj utrobi nosila njega..." (usp. Spisi svetog Franje i svete Klare, pismo drugo, Ziral, 189-199).

Naš franjevački poziv u svim svojim pojavnostima ima svoj razlog opstanka ne u onom što radimo i koje službe obavljamo, nego u onom što jesmo. A milošću Božjom smo Manja braća koja, slijedeći stope i nauk Gospodina našega Isusa Krista, izgrađuju bratstvo u kojem se preko “duha molitve i pobožnosti” iznad svega traži i ljubi Bog, kojega treba ljubiti i častiti “čista srca i čiste duše” (GGKK 19 §2).

U apostolskom nagovoru Evangelica testificatio (Svjedočanstvo Evanđelju br. 42), svete uspomene papa Pavao VI. je zapisao: “ Dragi redovnici i redovnice! Zar bi bilo moguće da ne želite dublje upoznati Onoga koga ljubite i koga želite ljudima očitovati? A s njime vas sjedinjuje molitva .” A u koncilskom dekretu o redovništvu Perfectae caritatis, Drugi vatikanski sabor posviješćuje: “ Vrhovno je pravilo redovničkog života: slijediti Krista kako je to izloženo u Evanđelju!” (br. 2). Iz ove dvije premise slijedi pouka, a istodobno i preporuka pape Pavla VI.: “ Budemo li prožeti duhom molitve, duh će nas Isusov prosvijetljivati i obogaćivati svojom mudrošću, i bit ćemo puni pažljivosti prema ljudima i stvarima” (br. 44).

Draga braćo! Nijedna biljka ne može živjeti ako se ne zalijeva. Bez vode biljka brzo uvene i nestane. Slično je i s našim svećeničko-redovničkim pozivom. Brzo ćemo okopniti i brzo se osušiti ako naš život ne bude natapao duh svete molitve i pobožnosti . To je bila tajna apostolske plodnosti sv. Franje, sv. Ante, sluge Božjega fra Ante Antića, fra Rafe Kalinića i tolike druge naše braće od jučer i danas.

Zato, braćo, trudimo se posjedovati Duha Gospodnjega i njegovo sveto djelovanje . Nadahnjajmo se duhom našeg Pravila, spisima sv. Franje i drugim dokumentima Reda, na što nas potiču i zaključci našega Provincijskog kapitula. Trudimo se da konventualna Misa i zajednička Jutarnja i Večernja molitva budu dvije stožerne i prioritetne točke našega duhovnog života. Budimo uistinu ljudi trajne molitve i radosni svjedoci odlučnog odabira za Kraljevstvo nebesko.

Krist neprestano kuca na vrata naših srdaca: znajmo mu otvoriti i primiti ga. On ima pravi odgovor na sva naša pitanje, sve naše nedoumice, zebnje i upitnike. Zato, braćo, rado dijelimo život s Gospodinom u molitvi. S njim ćemo, praćeni pogledom punim ljubavi Djevice Marije, moći na stvarateljski način izgrađivati Božji naum s nama i našom Provincijom.

Fra Željko Tolić, *provincijal*

IZ PROVINCIJALATA

Provincijalat Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja
21 000 SPLIT – Trg Gaje Bulata 3; Tel.021/34 81 82; Fax 021/ 34 78 22
e-mail: provincijalat-franjevaca@st.hinet.hr

Br. 01-348/04.

Split, 12 lipnja 2004.

Predmet: *Skrb za redovnička i svećenička zvanja*

Poštovana i draga braćo!

Budući da je školska godina na izmaku i počinju ljetni praznici, osjećam potrebu i dužnost uputiti vam bratski poticaj koji bi nas sve morao podsjetiti na jednu našu vrlo važnu i životnu zadaću. Riječ je, naime, o zauzetosti oko duhovnih zvanja i pronalaženja prikladnih kandidata za naše odgojne zavode. To se prvenstveno odnosi na kandidate za naše sjemenište i klasičnu gimnaziju u Sinju. To ni u kom slučaju ne isključuje i one koji bi kao tzv. “kasnija” zvanja željeli doći u naše odgojne zavode.

Braćo, skrb za zvanja naša je permanentna obveza i nitko nas od nje ne može osloboditi. Dokument Reda – *Smjernice za pastoral zvanja*, Rim, 2002., str. 15. – veli: *Nitko nas ne može osloboditi od navještaja evanđelja zvanja preko svjedočanstva života; nitko nas ne može osloboditi od naviještanja sv. Franje (njegove osobe, riječi i života) kako bi u drugima izazvao želju da prihvate njegovo iskustvo evanđeoskog života; nitko nas ne može osloboditi od skrbi za zvanja; nitko nas ne može osloboditi od toga da budemo animatori skrbi za pastoral zvanja!*

Braćo, sa završetkom školske godine želio sam vam to staviti na srce i podsvijestiti da o tome ovisi budućnost naše zajednice i njezina poslanja na ovim prostorima. Nadam se da ćete ovo primiti k srcu i založno poraditi oko ove vrlo važne zadaće.

Neka vas svemogući Bog prati svojim blagoslovom i nadahnjuje svojim nepresušnim nadahnućem oko ove zadaće i svih drugih zadaća koje su vam povjerene.

NAPOMENA: Za one koji bi željeli poći u naše sjemenište i gimnaziju u Sinju potrebni su slijedeći dokumenti:

ZA UPIS U SJEMENIŠTE

- Krsni list
- Liječničko uvjerenje
- Vlastoručna molba
- Preporuka župnika

ZA UPIS U GIMNAZIJU

- Svjedodžba 7. i 8. razreda
- Rodni list
- Domovnica

Mir i dobro

Fra Željko Tolić, provincijal

Izgradnja Franjevačkog klerikata u Splitu

Održano je više radnih sjednica Provincijskog povjerenstva i Stručno-savjetodavnog odbora (PPIKS-a i SSO-a) i izvršene su značajne i nužne radnje, da bi se moglo pristupiti izgradnji Franjevačkog klerikata u Splitu, nakon izvješća Definitoriju od 12. prosinca 2003. godine, i Vjesniku Franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja br. 5-6/03, str. 241-243. O aktivnostima je redovito obavještavan o. Provincijal, a i pisanim izvješćem od 27. travnja 2004. godine.

Donosimo kratki prikaz događanja.

Odluka Gradskog vijeća o donošenju Detaljnog plana uređenja zapadnog dijela područja oko uvale Trstenik tiskana je u Službenom glasniku Grada Splita broj 33/03, str. 2-1, što obuhvaća i našu česticu i omogućuje daljnji rad.

IZVOD IZ DETALJNOG PLANA UREĐENJA ZAPADNOG DIJELA PODRUČA OKO UVALE TRSTENIK za čest. zem. br. 581/1, k.o. Split, Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko pravne poslove, Odsjek za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, povodom zahtjeva o. Provincijala, izdao je 9. 2. 2004. Klasa 35-7/04-1/78/RBS.

Suglasnost s projektnom dokumentacijom za izgradnju Franjevačkog klerikata s postojećim sadržajima u neposrednoj blizini helidroma Firule u Splitu, dalo je RH Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Uprava zračnog prometa, Zagreb, 19. siječnja 2004. na temelju izrađene stručne studije gosp. Augustina Franića.

Glavni projekt, posebno arhitektonski, razmotren je s posebnom pažnjom i PPIKS je u cijelosti prihvatio zapažanja, primjedbe i bilješke SSO-a. Sve primjedbe, sugestije ili nejasnoće su dostavljene u pisanom obliku glavnom projektantu ing. J. Rošinu i Studiu R. Poslije zajedničke rasprave SSO-a s glavnim projektantom, učinjeni su ispravci, izmjene i poboljšanja u glavnom projektu.

Na temelju sugestija dr. Josipa Stipanova, ravnatelja Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu, dorečeno je rješenje programa za Knjižnicu Franjevačkog klerikata u Splitu.

Troškovnici su razmotreni uz pismene primjedbe SSO-a i ing. Mate Čorić - IGH. Konačno su revidirani, tj. nadopunjeni, ispravljani i precizirane su određene stavke poslije izmjena i dopuna glavnog projekta te su isti spremni za traženje ponuda za izvođenje radova.

Članovi SSO-a pripremili su tekstove za prikupljanje ponuda za građevinsko-zanatske radove na izgradnji Franjevačkog klerikata:

- Opći uvjeti ponude naručitelja (7 stranica);
- Opći uvjeti ugovora o gradnji (27 stranica).

Isti su pripremili tekstove za prikupljanje ponuda za nadzor:

- Pozivni natječaj za ustupanje radova stručnog nadzora (2 stranice);
- Obveze i dužnosti stručnog nadzora (3 stranice).

Tekstovi za prikupljanje ponuda za izbor izvoditelja radova i službu nadzora predani su svim članovima PPIKS-a na uvid zbog eventualnih primjedbi i sugestija. Svi članovi Provincijskog povjerenstva za izgradnju Franjevačkog klerikata zamoljeni su da u uredu PANIS VITAE - PPIKS-a pregledaju i prouče cjelovitu dokumentaciju od Studia R i SSO-a. Najpovoljnije bi bilo prikupiti ponude za sve radove, a ugovor zaključiti prema uvjetima koje ćemo dogovoriti kad za to bude vrijeme (za sve radove, osim opreme).

Predlažemo pozivni natječaj za izvođenje radova tvrtkama koje za to imaju odgovarajuće reference, a isto tako i natječaj za nadzor, a da ocjenjivački sud odabere najpovoljniju ponudu.

Prikupljanje ponuda za izvođenje radova i obrada istih, uključujući i pripremu za sklapanje ugovora, zahtijeva dva mjeseca. Kroz mjesec dana može se učiniti izbor nadzora. Imamo sve uvjete da odmah tome pristupimo. Kontrolu mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine izvršio je ovlaštenu revident Nenad Morpurgo, dig. iz tvrtke Foramen, a kontrolu elaborata fizike zgrade Josip Vojnović, dia.prof.dr.sc. na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu Split.

Parcelacijski elaborat, temeljem Izvoda iz DPU-a, klasa 35-7/04-1/78, od 9. 2. 2004. za č.z. 581/1 k.o. Split, u svrhu dobivanja građevne dozvole, izradila je tvrtka Geometar.

Ovaj elaborat je predan Uredu za urbanizam i, već odobren, proslijeđen Katastru na pregled i ovjeru, a od istoga je doneseno Rješenje, UP/I-932-7/04-2/152, od 4. 5. 2004. god., koje je zatim proslijeđeno Općinskom sudu na uknjiženje.

U tijeku su molbe i zahtjevi o suglasnosti s projektnom dokumentacijom za Franjevački klerikat javnim komunalnim ustanovama u svrhu ishoda građevne dozvole: HEP - Elektrodalmacija; Hrvatske vode; Vodovod i kanalizacija; Hrvatski telekom; Ured državne uprave - sanitarna; Ured državne uprave - Prometna; Grad Split - Prometna; Grad Split-Komunalni doprinos; MUP, PU Splitsko-Dalmatinska - Zaštita od požara; Državni inspektorat - Zaštita na radu.

Zahtjev za izdavanje građevne dozvole podnijet ćemo nakon prikupljenih suglasnosti s projektnom dokumentacijom nadležnih ustanova, tj. u svibnju ove godine.

O. Provincijal bio je prisutan na sjednici SSO-a 21. 2. 2004. te je postavio sedam pitanja na koja su sudionici sjednice dali odgovore, kako je zabilježeno u Zapisniku iste sjednice. Na ista pitanja odgovorio je pismeno Studio R 27. 2. 2004.

O pitanjima i odgovorima raspravljali su članovi PPIKS-a na sjednici 29. 3. 2004. Nakon rasprave naglasili smo da su zadani rokovi mogući, a i poticaj su da se što prije dođe do cilja. Izmjene i usklađivanje projekta i troškovnika te zakonska procedura produljili su rok dovršetka projekta. Sam proces zakonske procedure nije u našoj nadležnosti.

Zahvala Bogu za ljude koji nam pomažu da se rješava sukladno sa zakonom i strukom te se tako približavamo prostornom rješenju za odgoj i djelovanje naših mladih i njihovih odgojitelja i profesora. Nužno je započeti s radovima čim se dobije građevna dozvola, koju se nadamo imati u rukama u lipnju ili srpnju 2004. godine.

Stručna dokumentacija i zakonska procedura pri samom su završetku za početak izgradnje ovog ljeta. Bogomdana prigoda darovana nam je ovim projektom za ulaganje franjevačke svijesti, volje i žrtve za razvitak naše provincijske zajednice i Crkve u Hrvatskoj.

Fra Kruno Bekavac, *pročelnik PPIKS-a*

Kronika O. Provincijala

6. ožujka 2004.: *Mettmann* - o. Provincijal obišao fra Miju Marića u bolnici u Langefeldu; sutradan je imao sv. mise u Mettmannu i Langefeldu.

8. ožujka 2004.: *München* - o. Provincijal iz Mettmanna navratio u München, obišao braću u samostanu i misiji te razgovarao s fra Josipom Božićem, koji se spremao u bolnicu; navečer je s gvardijanom fra Vukom posjetio lovretske sestre koje rade u Glonnu i ostao s njima na večeri.

1. ožujka 2004.: *München* - susret o. Provincijala s pomoćnim münchenskim biskupom Franzom Dietlom i njegovim suradnicima u Ordinarijatu.

11. ožujka 2004.: *Sinj* - o. Provincijal s braćom u Sinju. Budući da je fra Marko Nimac iznenada obolio, zamolio sam fra Josipačuguru da pođe u Zagreb na zamjenu, što je on odmah i prihvatio.

12. ožujka 2004.: Zagreb - o. Provincijal posjetio fra Marka Nimca u bolnici u Vinogradskoj.

15.-17. ožujka 2004.: Ludwigshafen - o. Provincijal na radnom susretu s braćom koja žive i rade u Njemačkoj.

17. ožujka 2004.: Ludwigsburg - o. Provincijal posjetio braću koja djeluju u toj misiji.

19. ožujka 2004.: Sinj - o. Provincijal na imendanu fra Josipa Solde i fra Josipa Grbavca.

22.-26. ožujka 2004.: Rim - o. Provincijal u Generalnoj kuriji na Tečaju za novoizabrane provincijale; prisutna su bila 22 novoizabrana provincijala.

8. travnja 2004.: Split - o. Provincijal na Veliki četvrtak sudjelovao na Misi posvete ulja u splitskoj prvostolnici; sv. Misu i obrede predvodio o. Nadbiskup.

9. travnja 2004.: Sinj - o. Provincijal na obredima Velikog petka, a poslije i u procesiji kroz grad.

11. travnja 2004. Split - o. Provincijal, prema tradiciji, predvodio svečanu sv. Misu i propovijedao u crkvi Gospe od Zdravlja.

12. travnja 2004.: Dobranje - o. Provincijal propovijedao i predvodio spomen Misu za 130 ubijenih domobrana koji su pokopani u zajedničku grobnicu u spomenutom mjestu.

13. travnja 2004.: Karin - o. Provincijal predvodio sv. Misu i propovijedao u prigodi 40. godišnjice svećeničkog ređenja naše braće.

14. travnja 2004.: Sinj - o. Provincijal na Ministrantskom susretu.

17. travnja 24.: Zaostrog - o. Provincijal na proslavi Kačićeva dana, u prigodi 3. obljetnice rođenja i krštenja fra Andrije Kačića Miošića.

2. travnja 2004.: Zagreb - o. Provincijal na otvaranju Izložbe u Sveučilišnoj nacionalnoj biblioteci posvećene 300. obljetnici rođenja i krštenja fra Andrije Kačića Miošića. Poslije podne, u 19 sati sudjelovao je na svečanoj svetoj Misi u katedrali koja je slavljena u prigodi fra Andrijiine obljetnice. Na obadva ova događaja o. Provincijal je pozdravio i zahvalio svim nazočnima.

23. travnja 2004. Split - o. Provincijal na svečanom ručku za imendan fra Jure Brkana i fra Jure Šimunovića.

24. travnja 2004.: Šibenik - o. Provincijal na svečanoj svetoj Misi u prigodi Susreta hrvatske katoličke mladeži.

27.-28. travnja 2004.: Split - Definitorijski sastanak.

1. svibnja 2004.: Bonn - o. Provincijal predvodio svečanu sv. Misu i propovijedao u prigodi 30. obljetnice misije.

12. svibnja 2004.: *Visovac* - o. Provincijal na Regionalnom sastanku.

15. svibnja 2004.: *Sinj* - o. Provincijal predvodio svečanu sv. Misu i propovijedao u prigodi roditeljskog sastanka naših sjemeništara.

18. svibnja 2004.: *Split* - o. Provincijal na sastanku s profesorima naše Provincije koji rade na KBF-u u Splitu.

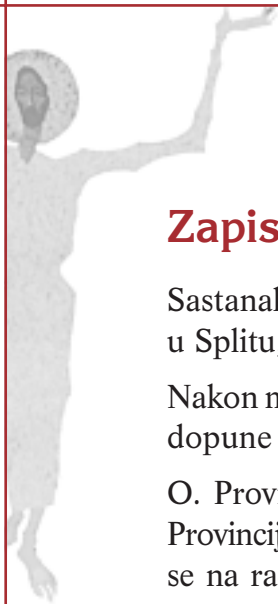
27. svibnja 2004.: *Split* - o. Provincijal podijelio službu čitača i akolita našim bogoslovima.

31. svibnja 2004.: *Marienthal* - o. Provincijal predvodio svečanu sv. Misu i propovijedao u prigodi Duhovskog hodočašća iz biskupija Limburg i Mainz u ovo Marijansko svetište.

3.-4. lipnja 2004.: *Rama-Šćit* - o. Provincijal na zasjedanju Južnoslavenske konferencije provincijala.

4.-7. lipnja 2004. *Split-Sinj* - posjeta Generalnog ministra našoj Provinciji.

8. lipnja 2004. *Zagreb* - o. Provincijal na susretu redovničkih poglavara s biskupima BK Hrvatske.

Zapisnik definatorijalnog sastanka

Sastanak Provincijskog definatorija održan je u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu, 27.-28. travnja 2004. godine.

Nakon molitve i pozdrava o. Provincijala utvrđen je Dnevni red i uz određene dopune prihvaćen zapisnik s prošlog definatorijalnog sastanka.

O. Provincijal i provincijski ekonom iznijeli su trenutno financijsko stanje Provincije. Potom je o. Provincijal podnio izvješće o stanju u Provinciji, osvrnuvši se na radni susret s braćom koja žive i rade u Njemačkoj u Ludwigshafenu, susret ministranata u Sinju, Kačićev dan u Zaostrogu (300. obljetnica krštenja fra Andrije Kačića Miošića). Na poseban način sjetio se bolesne braće.

U okviru tematske sjednice Gradnja redovničke kuće i pastoralnog centra u Šibeniku-Šubićevac istaknuto je kako se s gradnjom kasni.

Raspravljalo se o pojedinim personalnim pitanjima u okviru čega je pročitana i molba fra Daniela Stipanovića da mu se omogući odlazak u misije u Afriku, čemu je udovoljeno. Fra Leo Delaš je nakon slobodne godine pridružen samostanskoj obitelji u Karinu, a fra Milan Lapić je iz Karina pridružen samostanskoj obitelji u Makarskoj.

Pročitani su i razmotreni i svi ostali prispjeli dopisi.

Sljedeći Definatorijalni sastanak održat će se 21.-23. lipnja 2004. godine u prostorijama Provincijalata.

Primljeni u službu čitača i akolita

U četvrtak, 27. svibnja 2004. godine tijekom mise u bogoslovskoj kapeli u Bribirskoj 10 u Splitu o. provincijal fra Željko Tolić podijelio je službu čitača fra Jošku Ćudini, fra Tinu Labroviću i fra Ivanu Macutu, a službu akolita fra Marku Domazetu Loši, fra Goranu Kalaševiću, fra Edvardu Sokolu i fra Kristianu Stipanoviću.

Želimo im obilje Božjeg blagoslova u navještanju i svjedočenju Božje riječi i u služenju oko oltara Gospodnjega.

Svećeničko ređenje i mlade mise

Svećeničko ređenje naše dvojice đakona, fra Ivice Jurića i fra Denisa Šimunovića, bit će na Manastirinama (Solin - kod groba sv. Dujma), u subotu 26. lipnja 2004. Misno slavlje, koje predvodi splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Marin Barišić, počinje u 10.00 sati.

Mlade mise naših mladomisnika:

Fra Ivica Jurić - Crivac, 11. srpnja u 11.00 sati

Fra Denis Šimunović - Imotski (crkva Sv. Frane), 25. srpnja u 10.30 sati.

Želeći im obilni Božji blagoslov i svetu ustrajnost, preporučujemo ih u molitve braće.

Dan Provincije

Ovogodišnji Dan Provincije održat će se u četvrtak, 1. srpnja na Visovcu:

- dolazak u 9.00 sati;
- pokorničko bogoslužje i prigoda za ispovijed u 10.00 sati;
- molitveno-meditativno razmišljanje: *Duh molitve i pobožnosti* (fra Miroslav Bustruc, meštar) u 11.00 sati;
- sv. misa (animator: fra Jure Hrgović s novacima; predvodi: o. Provincijal) u 12.00 sati;
- bratski ručak u 13.30 sati;
- poslije ručka: rekreacija, bratsko druženje
- večernja molitva (animator: fra Jure Hrgović s novacima) u 18.00 sati.

Oblačenje i zavjetovanje

Oblačenje naših ovogodišnjih kandidata za Novicijat bit će na Visovcu u četvrtak, 15. srpnja, na svetkovinu *Presvetog Otkupitelja*, zaštitnika naše Provincije. Sveta misa počinje u 10.00 sati.

Zavjetovanje naših novaka također će biti na Visovcu u subotu, 28. kolovoza. Svečana sveta misa u 10.00 sati.

Glas iz Afrike

Dragi oče Provincijale,
bilo je vrijeme davno javiti se, ali eto, ja to ne učinih.

Od Nairobi (Kenya) preko Kampale (Uganda), Kigalija (Rvanda) Bujumbure (Burundi) stigao sam u moje 'konačno' odredište Gitega u Burundiju. Bilo je to višednevno putovanje autobusima, kako to i biva. Prispio sam na odredište živ i zdrav s cjelokupnom prtljagom, osim što su mi fratri usput u Kivumu (Ruanda) pojeli suhomesnate proizvode i popili rakiju. Neka su!

U Burundiju među inim misionarima bili su, i još jesu, talijanski fratri (dvojica). Imaju jednu misiju koja je udaljena odavde stotinjak kilometara. Ovdje u Gitegi sagradili su kuću odgoja, ali prije nego je bila dovršena morali su je napustiti zbog rata i izгона misionara. Kuća je više godina bila pusta i trenutno je u tužnom stanju. Zasad smo u njoj nas dvojica, uskoro bi trebao doći i treći.

Inače je cijeli Burundi u tužnom stanju zbog višegodišnjeg rata kojemu se kraja ne vidi. Nekidan je sklopljena pomirba, ali nije dugo trajala. Opet su se potukli. Tuku se Tutsi i Hutu. Prvi su na vlasti (14 od 100% cjelokupnog stanovništva).

Trenutno se trudim naučiti nešto od domaćeg jezika - Kirundi.

Kroz svibanj i lipanj trebao bih zamijeniti jednog od Talijana koji ide na odmor. Potom ćemo vidjeti. Svakako naša prva zadaća u Burundiju jest "Implantatio Ordinis".

Srdačno Vas pozdravljam i želim Vam svako dobro!

Fra Drago Gverić

Moja adresa je:

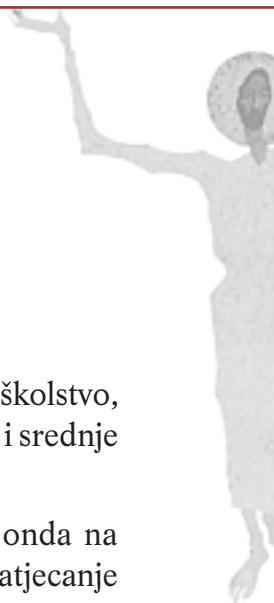
B.P. 187 GITEGA Burundi Afrika

e-mail: dragofm@yahoo.fr

(inače internet postoji samo u glavnom gradu Bujumburi. Tamo i nisam baš često).

Uredovno vrijeme Provincijalata

Uredovno vrijeme Provincijalata u srpnju i kolovozu:
od ponedjeljka do petka: od 9 do 12 sati.

Iz života sjemeništa

«Naš Dario prvi!»

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, preko svoga Zavoda za školstvo, već više godina organizira natjecanja iz raznih predmeta za osnovne i srednje škole u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Natjecanje se odvija na dvostrukoj razini, najprije županijskoj, a onda na državnoj. Tako je bilo i ove šk. godine 2003/2004. Povjerenstvo za natjecanje u poznavanju klasičnih jezika izradilo je plan za XVIII. županijsko i državno natjecanje u nekoliko razreda ili kategorija: 1. Klasične gimnazije za latinski jezik, 2. Klasične gimnazije za grčki jezik, 3. Opće gimnazije za latinski jezik, 4. Osnovne škole za latinski jezik, 5. Zdravstvene škole za latinski jezik.

U našoj Splitsko-dalmatinskoj županiji ove je godine naša Franjevačka klasična gimnazija u Sinju bila domaćin natjecanja 26 ožujka. Okupilo se 20-ak profesora i 70 učenika. U Sportskoj dvorani, nakon otpjevanje «Lijepa naše», sve je pozdravio fra Nedjeljko Jukić, ravnatelj, gosp. Zvonko Marić, predsjednik županijskoga povjerenstva, po jedan učenik na latinskom i hrvatskom jeziku, a učenici VI.a razreda recitali su osnovne kršćanske molitve (znak križa, Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu) na grčkom jeziku. Glazbeni dio programa vodio je fra Stipica Grgat, profesor glazbe u našoj Gimnaziji.

Nakon obavljenih natjecanja, komisije su pregledale sve radove i objavile da je naš Dario Ratkić, sjemeništarac, učenik IV.a razreda, osvojio prvo mjesto u latinskom, a drugo u grčkom jeziku. O natjecanju u našoj Gimnaziji izvijestila je «Slobodna Dalmacija» (6. IV, t.g. str. 42) pod naslovom: «Sinj: Natjecanje klasičara u latinskom i grčkom».

Prema pravilima natjecanja, svi koji su osvojili prva mjesta na županijskim natjecanjima, išli su na državno, koje je ove godine održano u gimnaziji u Novoj Gradiški.

Tako je i naš Dario sa svojim profesorom fra Gabrijelom otputovao u četvrtak 6. svibnja t.g. Navečer je u «Domu kulture» bilo svečano otvaranje, na kojemu je govorila gđa Nada Peleh-Serenčeš, ravnateljica Gimnazije, a učenici više škola izveli prigodni program.

U petak je bilo natjecanje u zgradi Gimnazije. Natjecalo se 73 učenika i učenica prema prije navedenim kategorijama. Nakon natjecanja profesori i učenici posjetili su najprije Franjevački samostan u Cerniku, gdje ih je dočekaao i upoznao s poviješću samostana fra Bogdan Cvetković, a zatim

Slavonski Brod, razgledali grad, posjetili glasovitu staru Tvrđu i Franjevački samostan, gdje ih je upoznao s prošlošću samostana i počastio u samostanskoj blagovaonici fra Mijo Hrman, ravnatelj Klasične gimnazije Fra Marijana Lanosovića.

Navečer je bilo proglašenje pobjednika, predani darovi i zajednička večera. Zdravka Martinić-Jerčić, predstojnica Povjerenstva, proglasila je rezultate natjecanja. Za našu je školu važno daje naš Daro prvi u latinskomu jeziku, a drugi u grčkome. Svakako mu treba čestitati što je svojim znanjem tako lijepo predstavio našu Provinciju i našu Gimnaziju.

Drugo mjesto u latinskom i prvo u grčkom jeziku osvojila je Jelena Gajer iz Klasične gimnazije u Zagrebu, a treće mjesto za jedan i drugi jezik Tea Slavić iz Nadbiskupske gimnazije Don Frane Bulić iz Splita.

O državnom natjecanju u Novoj gradiški izvijestila je «Slobodna Dalmacija» (19. V. t.g. str. 5) pod naslovom «Naši odlikaši - pobjednici državnih prvenstava u znanju (naslov) , Imotskom, Sinju i Trogiru na diku.»

(BR)

Iz života novicijata

Vijesti

Iza nas je vrijeme ozbiljnog promišljanja otajstava Kristove muke - korizma. U to milosno vrijeme ušli smo očišćeni sakramentom ispovijedi, pripremiš i prigodno bdijenje u kojem smo kroz odgovarajuće tekstove i pjesme pokušali sebi posvijestiti važnost i bogatstvo vremena koje je pred nama.

Fra Miro je u ovo vrijeme objavio i knjigu svojih razmišljanja prethodno izgovorenih na Radio Mariji. Knjiga nosi naslov «Smisao kroz misao», i uspješno je predstavljena na više mjesta. Novaci su sudjelovali na predavljanju u Drnišu i zapjevali u čast meštru.

Prva dva korizmena tjedna Visovac je bio u posebnom ozračju. Naime, kroz to vrijeme s nama su živjeli novaci s Trsata. Prisjećajući se našeg dvotjednog susreta s njima na Trsatu, izmijenili smo dojmove i obnovili sjećanja. Nastojali smo da iz ovog susreta i jedni i drugi izidemo oplemenjeni novim spoznajama i iskustvima. Stoga smo pozvali nekoliko predavača - fratara, koji su nas obogatili svojim razmišljanjima i uvjerenjima. Tako i ovim putem od srca zahvaljujemo fra Andriji Bilokapiću, fra Šimunu Bilokapiću, fra Anti Akrapu, fra Anti Čovi, fra Anti Vukušiću na velikodušnoj spremnosti da s nama

podijele ono što nose u sebi. Također smo zahvalni bračnom paru Jurun, koji su nam naglasili ljepotu braka otvorenog života i upoznali nas sa pokretom «Bračni vikendi» kojem pripadaju. Osim predavanja dane smo ispunjali zajedničkom i osobnom molitvom, meditacijom, različitim pobožnostima, a nalazili smo vrijeme i za rekreaciju... Našim duhovnom životu posebnu je ljepotu davao ambijent u kojem živimo. Jer tko se na Visovcu prepusti Bogu, može ga na poseban način doživjeti. Spomenuo bih i da smo kroz ovo vrijeme posjetili slapove Krke, kao i neke najznačajnije lokalitete iz naše nacionalne povijesti: šibenska katedrala, Bribir, Biskupija, crkva Sv. Spasa...

Ovaj susret imao je svoj vrhunac na samom kraju kada smo se svi zajedno uputili u Međugorje, gdje smo, od 12. do 14. veljače, imali redoviti godišnji susret novaka manje braće. Od ove godine - kako smo zaključili na sastanku odgojitelja u Gračacu, 5. veljače - susret novaka organiziramo odvojeno od zajedničkog putovanja u Asiz gdje planiramo poći od 23. do 3. svibnja. Domaćini susreta bili su braća iz Hercegovačke franjevačke provincije. Uz zajedničko druženje, upoznali smo se s ovom redovničkom zajednicom posjetivši njihove samostane na Humcu, Mostaru i Širokom brijegu. Ostali smo zadivljeni radom fratara u Međugorju, kao i ustanovama koje tamo postoje.

Po povratku iz Međugorja vratili smo se svojoj svakodnevnicu koja je bila bogata obvezama. Ovo vrijeme do dana Velikog tjedna - uz redovite jutarnje susrete na kojima upoznajemo lik i djelo sv. oca Franje - upotrijebili smo za vanjsko uređivanje našeg otočića. Uređivanje kvartova, sađenje novog i okopavanje već postojećeg cvijeća i stabala, košenje trave, sađenje novih voćaka, jablanova i čempresa... mali su ali zahtjevni poslovi koji su pred nama, možda ponekad i ne toliko zahtjevni, a nekada i neuočljivi, ali potrebni, kako ništa ne bi remetilo ovu oazu mira.

Tako je brzo došla i sveta sedmica. Za ove najsvetije dane na Radio Drnišu snimili smo prigodna razmišljanja koja su emitirana na Cvjetnicu, sveto Trodnevlje i na sam Uskrs.

Poseban su doživljaj obredi velikog tjedna na Visovcu. Dani ispunjeni molitvom, razmatranjem, klanjanjem... svakoga tko je otvoren Bogu - a vjerujem da smo takvi - ispunja udivljenjem nad tolikim otajstvom, a istovremeno i zahvalnošću Bogu koji je nas je toliko ljubio u Kristu.

Zajednički uskrsni ručak na kojem su nam se pridružila braća sa župa koje pripadaju našem samostanu, još je jednom - po tko zna koji put - bio dokaz ljepote našeg zajedničkog, bratskog, franjevačkog života utemeljenog na uskrsnom Kristu.

17. travnja sudjelujemo na proslavi 300-te obljetnice rođenja fra Andrije Kačića Miošića u Zaostrogu, a tjedan dana poslije i na susretu mladih u Šibeniku. Ovaj jako uspjeti susret u organizaciji naših biskupa ispunio nas je oduševljenjem i poletom, a to smo nastojali prenijeti i na mlade iz cijele Hrvatske, pred kojima je novak fra Šimun, okružen braćom, izrekao svjedočanstvo ljepote našega franjevačkog načina života.

Fra Miroslav je predvodio ovaj dio programa namijenjen svjedočanstvima i između ostalog istaknuo: «Ovdje nas je okupila i zaokupila osoba Isusa Krista i zato s pravom želimo produbiti nezamjenjivi susret s Njim danas. želimo čuti i svjedočanstva, iskustva susreta sa živim Bogom koji se objavio u Isusu iz Nazareta, koji je danas živ među nama. Iskustvo vjere jest dar Boga čovjeku kako bi prepoznao Božju prisutnost i djelovanje da se može ravnati prema načelima života, duha i živjeti po pravilima Evanđelja na temelju usvajanja nesebične Očeve ljubavi.» Citirao je Pavla VI.: «Današnji čovjek sluša učitelje jedino ako su oni uz to i svjedoci.», i pozvao sve prisutne na svjedočanstvo riječima: «Trebaju nam svjedoci vjere, ali trebamo i sami to postati.»

Sam skup održao se pod motom: «Zaveslaj na pučinu». A mi smo krajem trećeg mjeseca položili ispit za vožnju brodova pa vjerujemo da ćemo ukoliko budemo plovili nošeni Kristovim vjetrom - tj. hranjeni Njegovom riječju i kruhom, otvoreni ljubavi prema Bogu i ispunjeni ljubavlju prema bližnjima - zaista biti dobri kapetani, vođe svoga naroda na uzburkanim vodama života.

Fra Miroslav je od 27. do 29. travnja sudjelovao na susretu odgojitelja svih franjevačkih zajednica u Samoboru.

U tjednu molitve za svećenička i redovnička zvanja nastojali smo Bogu upravljati svoja srca, kroz krunice, klanjanje, križni put i bdijenje, da obdari našu Crkvu, a posebno naš Red i Provinciju novim zvanjima.

Prvim danom svibnja započeli smo sa svibanjskom pobožnošću, a ovih nekoliko svibanjskih dana naša zajednica je obogaćena novim članom, fra Blažom Toplakom koji od ove novicijatske godine novacima predaje Povijest naše Provincije. Također nas je svojim dolaskom počastio i generalni vikar našeg Reda, naše gore list, fra Antonio Franjić u društvu s fra Šimom Samcem, generalnim definatorom.

Sada smo već uvelike zakoračili u uskršno vrijeme, u vrijeme radosnog ulaženja u otajstvo Kristova Uskršnuća - koje baca novo svjetlo na naše živote, na sve naše planove i naša nastojanja. želimo se dati osvijetliti tim svjetlom kako bi ispravno prihvatili i živjeli sveto evanđelje Gospodina našega Isusa Krista poput našega sv. oca Franje.

Fra Jure Hrgović, *domeštar*

Novaci s Trsata na Visovcu

Od 28. veljače do 12. ožujka 2004. godine na Visovcu su boravili novaci s Trsata, te su nam tako uzvratili naš dvotjedni posjet njima na Trsatu. Cilj ovakvih susreta je međusobno upoznavanje kroz zajednički - makar kratki - život i rad.

Kroz ovo vrijeme nastojali smo biti dobri domaćini. Za ovu prigodu smo pozvali goste predavače kako bi nam prenijeli nešto od kršćanskih i redovnički vrijednosti. Tako nam je fra Andrija Bilokapić kroz dva dana ukazivao na potrebu da otkrijemo bogatstvo Misala. Bračni par Nikica i Elza Jurun upoznali su nas sa zajednicom «Bračni vikendi», a fra Šimun Bilokapić pobudio je zanimanje među novacima svojim razmišljanjima na temu: «Griješ» i «Naše zajednice»

Fra Ante Akrap također je održao zanimljivo predavanje na temu: “O smislu našeg života u Bogu”, a u svom drugom predavanju progovorio nam je o vrijednosti i potrebi molitve.

O svom radu u misijama iznio nam je svoje svjedočanstvo fra Ante Vukušić, potkrepljujući svoje izlaganje dijapozitivima, a bilo nam je zanimljivo čuti i iskustva našeg fra Stojana Damjanovića.

Naposlijetku nas je svojim izlaganjem obogatio i fra Ante Čovo koji je pred nas iznio temelje franjevačkog načina života danas, prema najnovijim dokumentima Reda.

Kroz ovo vrijeme upoznali smo naše goste s okruženjem Visovca. Tako smo posjetili Roški slap i Skradinski buk, šibensku katedralu kroz koju nam je bio vodič sam otac biskup Ante Ivas, samostan sv. Lovre, Bribir, samostan u Karinu, kninsku tvrđavu i samostan, Biskupiju, crkvu Sv. Spasa na Cetini, Presvetog Otkupitelja u Otavicama.

U ova dva tjedna imali smo i slobodno vrijeme za osobnu molitvu i rad, kao i za različite oblike zajedništva kroz pjesmu, stolni tenis, nogomet...

Fra Ivan Šimunac

Susret u Hercegovini

Nakon susreta s novacima Provincije sv. Ćirila i Metoda krenuli smo na već tradicionalni susret novaka kojem je ove godine domaćin Hercegovska provincija uznesenja Blažene Djevice Marije. Susret se održao u franjevačkoj «Kući mira» u Međugorju, od 12. do 14. ožujka ove godine. Nakon molitve i večere uslijedilo je predstavljanje provincija i novaka. Ujutro smo krenuli na Humac gdje su nas srdačno dočekali fratri. Na Humcu smo, pod vodstvom

fra Žarka Ilića, pogledali muzej, a fra žarko nam je iscrpno ispričao cijelu priču o Kočerinskoj ploči, jednom od najstarijih dokumenata na prostorima Hercegovine. Zatim smo otišli u Mostar gdje smo vidjeli novosagrađenu crkvu i njen imponozantan zvonik. Fra Ivan Ševo nam je ukratko opisao povijest franjevačkog samostana. Poslije smo se uputili u zajednicu Cenacolo u Međugorju gdje smo se susreli s dva mladića koji su nam posvjedočili o paklu droge i promjeni koju je ta zajednica unijela u njihov život. Nakon toga sudjelovali smo na sv. misi predvođeni pjevanje. Poslije mise uslijedila je večera i odmor za sutrašnji dan. Sutradan smo krenuli na Široki Brijeg gdje smo pjevali misu. Poslije mise razgledali smo franjevački muzej i galeriju. Fra Vendelin Karačić nam je ispričao tužna događanja koja su zadesila fratre iza drugog svjetskog rata. Svi smo otišli do jame gdje su fratri ubijeni i zakopani. Tu smo napravili zajedničku fotografiju i pomolili se za pokojnu braću. Nakon toga uslijedio je ručak i posjet Kočerinskoj crkvi s najvećim likom svetog Franje u Europi. Poslije Kočerina, pozdravili smo se i razišli se kućama do novog susreta i zajedničkog putovanja u Asiz.

Fra Bernard Kasić

Veliki tjedan i Uskrs u novicijatu

Vazmeno Trodnevlje čvrsti je temelj naše vjere. Ta tri dana sadržavaju sve. U ta tri dana Isus je na najmističniji, Bogu svojstven, a prikraćenom ljudskom razumu pomalo čudan način, okrunio svoj boravak na zemlji.

Na posljednjoj večeri utemeljio je sakrament euharistije po kojem je u otajstvenom kruhu svaki dan s nama, u sv. misi, zatim sakrament svetog reda, učinivši apostole prvim svećenicima, te je izrekao nekoliko zapovijedi i uputa kako bi ga mogli pravilno nasljedovati, definiravši sebe kao Put, Istinu i život.

Preko Judine izdaje, molitve u Getsemanskom vrtu, uhićenja, saslušanja kod Kajfe i Ane, dolazimo do Velikog petka kada Ga je bojažljivi i zbunjeni Pilat najprije dao dobro izbičevati, pa onda poslati u stravičnu smrt na križu. Gospodin nam je time pokazao kako se ljubi svoje prijatelje, svoju djecu, svoju braću. Ljubio nas je bezuvjetno, do kraja, za nas je iz silne ljubavi dao život, te nas time otkupio i potaknuo na ljubav prema Njemu. I još nam je pri izdisaju dao vlastitu Majku za našu majku, odvjetnicu i zaštitnicu.

Velika subota najvećim dijelom odiše tišinom, dubokom žalošću, potresenošću, spokojem - Kralj kraljeva leži u grobu. I takva atmosfera vlada sve do ponoći, kada Krist slavno ustaje iz groba, pobjeđuje smrt, otvara nam vrata vječnog života. Svojim protivnicima koji su mislili da su ga se riješili pokazuje da je tek Uskrsnućem sve započelo.

Za ove, bez sumnje, najvažnije događaje u povijesti čovječanstva, Crkva je kroz stoljeća izgradila bogata i vrlo svečana liturgijska slavlja te razne druge molitve i čine, kako bi vjernik na što bolji i dublji način mogao doživjeti snagu ovih otajstava.

No, tu može doći i do sitnih problema, u slučaju da se previše polaže na formu samih obreda, nego na ono što oni uistinu predstavljaju. Osnovu za ovu tvrdnju pronalazim u vlastitom primjeru, jer je upravo to jedan od glavnih razloga zašto sam Kristovu muku, smrt i uskrsnuće dosad najdublje doživio u svojoj dvadesetj godini, na Visovcu.

U slavljinama Vazmenog Trodnevlja, u kojima su sudjelovali samo članovi kuće, obuhvaćeni su svi obredi, a tekli su toliko tečno i spontano da je čovjek jednostavno mogao prodrijeti u ono što ti obredi predstavljaju. Misa večere Gospodnje, obredi Velikog petka i Vazmeno bdijenje zbilja su bili na visokoj duhovnoj i liturgijskoj razini, a poseban doživljaj predstavljala mi je «Getsemanska ura», sat klanjanja (23 - 24 h) ispred mjesta pohrane Svetotajstva.

Uz sve ovo, sam Visovac, udaljen od svjetske buke i gradske vreve, plodno je tlo za razmišljanje o ovim najvažnijim događajima naše vjere koji nas čine Kristovim sljedbenicima, pa je i ta činjenica pogodovala mom osobnom doživljaju Isusove otkupiteljske žrtve.

Na kraju, pomogao mi je i film Mela Gibsona «Muka Kristova» u kojem je slavni glumac, očito duboko religiozan, po meni dosad najbolje prikazao posljednje sate ovozemaljskog života našeg Gospodina. Hvala mu na tome.

Gospodin vam dao mir!

Fra Šimun Radnić

Na susretu mladih u Šibeniku

Nakon duge i aktivne pripreme, u Šibeniku se 24. i 25. travnja održao nacionalni susret mladih. U mnoštvo mladih Hrvata, koji su na šibensku rivu hrlili iz svih dijelova Hrvatske, Bosne i Hercegovine i iz drugih dijelova gdje Hrvati žive, uključili smo se i mi novaci, predvođeni svojim meštrima. Službeni program susreta započeo je pozdravom biskupa domaćina, msgr. Ante Ivasa i prigodnim recitalom o šibenskoj biskupiji. Nakon toga uslijedila su svjedočanstva vjere mladih, unutar kojih je o uzvišenosti našeg poziva govorio fra Šimun Radnić. Mi ostali novaci i meštri stali smo uz njega i bili mu podrška. Uz fra Šimuna mladima su se predstavile izvorne šibenske časne sestre Franjevke od Bezgrešne, predstavnici obitelji, mladih...

Neposredno pred početak mise, don Ante Mateljan predvodio je meditaciju koja se izmjenjivala s pjesmama. Svećenici i biskupi u procesiji su došli pred oltar, a kardinal Josip Bozanić predvodio je sv. misu. Misu je uzveličao zbor i orkestar mladih koji su svojim živahnim pjevanjem doprinijeli ljepoti ovog slavlja. Po završetku mise mladi su se uputili po župama i gdje su se sutradan uključili u bogoslužja župnih zajednica.

I kod nas je na Visovcu stotinjak mladih iz okolice Varaždina - koji su bili smješteni u Dubravicama i Rupama - sudjelovalo na misi u 1 sati. Bilo je jako lijepo. Također su nam cijeli dan dolazili mnogi mladi koji su bili smješteni u okolnim župama, a mi smo nastojali biti dobri domaćini.

Fra Lukica Vojković

Iz života Klerikata

Ono što je temelj života svake bogoslovije sadržano je u samoj riječi «bogoslovija», a to je: Boga slaviti i o Bogu sloviti. I mi, bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, držimo se tog temelja. Nastojimo gajiti duh molitve i pobožnosti, a koliko, doista, u tome i uspijevamo, pokazat će vrijeme kao najbolji pokazatelj svega.

Budući da dosada nismo pisali za Vjesnik Provincije, ovom prigodom izdvojit ćemo kronološki samo neke događaje koji su postali sastavni dio životne priče naše klerikatske zajednice u ovoj akademskoj godini. Na samom početku oprostili smo se od starog duhovnika fra Anđelka Domazeta, a dobrodošlicu poželjeli novom duhovniku fra Boži Vuleti. Svetkovinu sv. oca Franje proslavili smo zajedno s dijecezanskim bogoslovima, njihovim odgojiteljima i sestrama. Sredinom listopada na našem Fakultetu provedeni su izbori za studentske predstavnike u Studentski zbor KBF-a. Za predstavnika redovničkih studenata izabran je fra Goran Kalašević koji je postao i Predsjednik podružnice Studentskog zbora KBF-a. Ovom prigodom zahvaljujemo se bivšem Predsjedniku fra Ivanu Uzunu koji je nepunu godinu dana obnašao dužnost i Predsjednika Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. Iz mjeseca studenog izdvajamo tri događaja: prvi je druženje s bivšim i aktualnim predsjednikom Franjevačke komisije *Iustitia et pax* te upoznavanje sa stanjem u zemljama iz kojih dolaze (Brazil i Irska), drugi je odlazak fra Damira Ćire Ćikare na redovno odsluženje vojnog roka u Sinj, a treći i svakako najupečatljiviji jest đakonsko ređenje fra Ivice Jurića i fra Denisa Šimunovića u trogirskoj katedrali Sv. Lovre na svetkovinu Krista Kralja. Dana 3. prosinca bili smo na predstavljanju knjige fra Blage Brkića «Od

Hercegovine do Konga». Predstavljane knjige u Velikoj dvorani Malog sjemeništa uzveličala je i klapa naših bogoslova. Na 29. obljetnicu Sveučilišta u Splitu, 17. prosinca 2003., Rektor je podijelio nagrade studentima za najbolji prosjek ocjena u protekloj akademskoj godini. Te nagrade u ime KBF-a dobili su fra Kristian Stipanović i fra Goran Kalašević. Također nas raduje što je tog istog dana na inicijativu KBF-a gosp. Željku Mardešiću dodijeljen počasni doktorat. Božićne blagdane bogoslovi su proveli pomažući župnicima u njihovim župskim obvezama. Na Bogojavljenje, nakon blagoslova kuće, igrali smo tradicionalnu tombolu zajedno sa sestrama. Ovom se prigodom još jednom zahvaljujemo braći koja su nam to omogućila svojim priložima. Na Dan KBF-a, 15. siječnja 2004., uz “ine” sadržaje, Dekan je podijelio nagrade najboljim studentima. Drago nam je što su i ove, kao i minulih godina, među nagrađenima bili i naša braća: fra Kristian Stipanović, za najbolji prosjek ocjena i fra Ivan Macut, za najbolji seminarski rad. Iz mjeseca siječnja izdajamo i “duhovnu okrpju” koja je zanimljiva po tome što je nije vodio netko od klerika već jedan laik i to gosp. Željko Mardešić. Nakon zamornog zimskog ispitnog roka i Magistrovih opetovanih poticaja kako rezultati mogu biti “kudikamo bolji”, uslijedili su opušteniji dani. U sklopu proslave Godine sv. Dujma, vjernici iz različitih dekanata Nadbiskupije splitsko-makarske pohodili su subotom Manastirine, negdašnje počivalište zaštitnika grada Splita i Nadbiskupije, sv. Dujma. Svoj obol proslavi dali smo i mi u dva navrata animirajući liturgijska slavlja. Inače, mjesec ožujak bio je bremenit događajima: posjetili smo župu sv. Ilije u Metkoviću gdje smo iznimno počašćeni, dnevni centar za odgoj i obrazovanje mentalno retardiranih osoba “Juraj Bonaći” kojeg je fra Filip Mimica odabrao za civilno služenje vojnog roka, a u sklopu duhovne obnove i zajednicu liječenih ovisnika Cenaculo u Ugljanima, te sestre klarise.

Vrijeme uskršnjih blagdana proveli smo kod svojih obitelji, a “slavuji” su pomagali u obredima Velikog tjedna. Zajedno s odgojiteljima bili smo aktivni sudionici proslave 300. obljetnice krštenja velikana naše Provincije i našeg naroda fra Andrije Kačića Miošića u Zaostrogu. Krajem travnja fra Marko Domazet - Lošo i fra Tino Labrović bili su na Košljunu gdje se održavao seminar na temu Sveti Franjo i sveta Klara - uzajamnost u služenju Crkvi i svijetu. U mjesecu svibnju imali smo tradicionalne svibanjske propovijedi te susret redovničkih bogoslova u Dubrovniku.

To bi bilo ono najopćenitije što se tiče kronologije. Od svakodnevnih aktivnosti izdajamo nastojanja liturgijske sekcije koja animira zajedničke liturgijske čine. Izdavačka sekcija radi na novom broju “Početaka”, a što radi karitativna teško je znati zbog skromnosti njezinih članova. Žalosti nas činjenica što je sportska sekcija “devalvirala” u svom radu pogotovo ove

godine kad se očekivao njezin intenzivniji rad?! Sestre, kod kojih smo smješteni, daju nam primjer vrijedan nasljedovanja. Ostaje nada da ćemo ponešto od svega toga ponijeti u život. Do sljedećeg javljanja iz bogoslovije, srdačan pozdrav svima.

Fra Goran Kalašević

SINJ: Susret ministranata

U našem samostanu u Sinju, 14. travnja ove godine održan je prvi susret ministranata naše provincije. Drugi će se držati na Visovcu, 15. svibnja. Na susretu su bile ove župe: Drevnik (1), Hrvace (15), Imotski (22), Lovreć (4), Metković (5), Otok (1), Plina-Stablina (2), Podbablje (6), Runovići (15), Sinj (9), Vinjani (9), Vrlika (9), Split (9) i Zmijavci (15).

Susret je započeo svečanim ophodom u samostanskom dvorištu i koncelebriranom svetom misu. Na početku sve nazočne su pozdravili sinjski gvardijan fra Zoran Kutleša i pročelnik Vijeća za pastoral zvanja fra Jakov Udovičić. Misu je prevodio i propovijedao tajnik provincije fra Ante Udovičić. Misno slavlje predvodilo je 12 svećenika i sam o. provincijal fra Željko Tolić. Na kraju sv. mise on je pozdravio sve nazočne i izrazio želju da se već ove godine netko od njih nađe u našem sjemeništu.

Nakon sv. mise u blagovalištu naših sjemeništaraca održan je kviz. U prvom dijelu nastupilo je 17 ekipa, a u drugom prvih osam. Prvo mjesto su zauzeli ministranti iz Metkovića, drugo iz Imotskoga, a treće iz Hrvaca. Svi su oni i nagrađeni. Posao stručnog žirija dobro su obavili naši bogoslovi.

Poslije objeda u samostanskom dvorištu preselili smo se na sportske terene našega bivšeg sjemeništa. Ulogu nogometnih sudaca preuzeli su sinjski župnik fra Neven Pavlinušić, imotski župski vikar fra Filip Budić i naši bogoslovi. Uz malo ometanje kiše turnir je privede uspješno kraju. Prvo mjesto zauzeli su ministranti iz Drvenika, drugo iz Vrlike, a treće iz Splita. Titulom fair play igrača i četvrtim mjesto okitili su se ministranti iz Hrvaca. Svi su oni dobili prikladne nagrade, od dresova do nogometnih lopti.

Susret je prošao u ugodnom i prijateljskom zajedništvu. Šteta je što još neki pokušavaju dovesti na susret starije ministrante (srednjoškolce). Bilo bi prikladnije da se i za takve održi jedan poseban susret,

Posebno priznaje zaslužuju domaćini na čelu sa gvardijanom fra Zoranom, samostanskim ekonomom fra Eugenom, župnikom fra Nevenom i našim bogoslovima.

Hvala svim našim svećenicima i ministrantima na uloženom trudu i na sudjelovanju na ovome susretu u Sinju.

Fra Jakov

VISOVAC: Susret ministranata

Pod pokroviteljstvom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja iz Splita i u organizaciji Vijeća za duhovna zvanja u suradnji s franjevačkim samostanom Gospe Visovačke 15. svibnja 2004. godine održan je drugi dio ministrantskog okupljanja na otočiću Visovcu za 2004. godinu.

Na susretu se okupilo oko 18 ministranata iz 15 župa. Svetu misu u zajedništvu sa 20 svećenika predvodio je fra Josip Gotovac, župnik Šibenika - Šubićevac.

U kvizu je sudjelovalo 14 ekipa, a pobijedila je ekipa iz župe Dubravice. U malom nogometu natjecalo se dvanaest momčadi. Prvo mjesto je osvojila ekipa župe sv. Ante iz kraljevskog grada Knina, a drugo mjesto je pripalo momčadi iz župe Dubravice.

Pobjednici u natjecanjima natjecat će se na nacionalnom susretu ministranata u Imotskom početkom lipnja 2004.

Fra Josip Repeša

25. Godišnjica posvete oltara u kapeli Instituta «Planina i more»

10. ožujka ove godine, navršilo se 25 godina od kada je preuzvišeni nadbiskup dr. Frane Franić posvetio oltar i blagoslovio kapelu u našem institutu “ Planina i more”.

Djelatnici tog Instituta sjetili su se ujedno da je ovo 40-ta obljetnica Muzeja školjaka - otvoren 3. travnja 1963. - 3. travnja 2003.godine. Stoga su upriličili zajedničko slavlje obiju obljetnica, kao što i jesu obadvije institucije jedinstvene u svom djelovanju.

Slavlje je bilo u kapeli, liturgijski svečano i dostojanstveno uz mali broj izabranih sudionika. Predvodio ga je mnp. o. fra Petar Milanović-Trapo, provincijski vikar, uz asistenciju o. fra Stanka Milanović-Litre, o. fra Nikole Radić, o. fra Gabrijela Jurišić i o. fra Marka Babić. Izabrane tekstove, recitirane ili pjevanje, predvodio je o. fra Marko, koji je ujedno bio i ceremonist. Prvu poslanicu čitao je gosp. Ivan Skenderović, turistički djelatnik u Makarskoj. Drugu gđa. Libuša Tir, djelatnica u Institutu. Evanđelje je čitao o. fra Stanko, gvardijan. Propovijedao je o. fra Petar, provincijski vikar. Njegova propovijed, pamtit će se u analima Instituta.

Kruh i vino donijele su na oltar sestra Edita Solić i Libuša Tir.

Predstavnici gradske vlasti bili su: gosp. Siniša Srzić, dogradonačelnik i dr. Damir Mendeš, predsjednik gradskog vijeća općine Makarska. Nakon svete mise o. fra Nikola pročitao je pismo posvetitelju oltara preuzv. gosp. dr. Frani Franić splitsko-makarskom nadbiskupu u miru, koje su svi sudionici potpisali, a osobno će mu ga uručiti otac provincijski vikar. Pismo glasi:

Preuzvišeni gospodine nadbiskupe !

Na današnji dan, 1. III. 1979., posvetili ste pred 25 godina oltar i blagoslovili kapelu u našem Institutu. Tada, u mračno doba za vjeru u našem narodu, Vi ste bili neugasivi svjetionik u svojoj nadbiskupiji i šire. Danas se ponosimo što smo imali takvog pastira koji je znao uliti nadu i shvatiti svaki, pa i mali pothvat za napredak svete vjere. U svojoj propovijedi naglasili ste da vjera i znanost ne mogu protusloviti jedna drugoj jer izvire iz jednog izvora, a taj je Bog. Stoga svaka prava znanost kao i ova iz Instituta jest i bit će proslava Boga.

Okupljeni danas, da skromno proslavimo tu sretnu 25. obljetnicu, od srca Vam zahvaljujemo i pozdravljamo Vas!

Poštovani Institut *Planina i more*

Primio sam Vaše pismo od 1. ožujka ove godine.

Hvala Vam na lijepom priznanju koje mi je donijelo ugodno raspolože i osjećaj zahvalnosti, također mi je ugodna dužnost da Vam zahvali na tom priznanju.

Želim Vašem Institutu daljnji napredak, jer Vi pokazujete u praksi, kako se vjera i znanost ne razilaze, nego se međusobno pomažu.

Držim da bi bilo dobro da uklopite svoj institut u naš bogoslovski fakultet.

Srdačni pozdrav!

Vaš u Kristu i dragoj Gospi, Kraljici mira!

Split, 24. ožujka 2004. Mons. Frane Franić

Propovijed mnp. o. fra Petra, provincijskog vikara:

“Kapela je srce i središte svega Instituta. Od nje je prema fra Jurinoj zamisli trebalo počinjati i završavati svako naše djelovanje. To treba biti molitveni prostor, ali takav da se u njemu svatko osjeća kao da je u prirodi.” (Fra Nikola Radić, Dr. fra Jure Radić, Split-Makarska 1998., str. 162).

Kao što je kapela srce i središte svega Instituta, tako je i oltar središte kapele. “Posveta oltara je bila 1. ožujka 1979. Trebalo je samo vidjeti fra Juru s koliko pažnje je pripremio sve što je bilo potrebno. Čitanja iz misala i misna čitanja, obrednik posvećenja oltara na latinskom, a za pjevanje je izdao posebni letak s više tekstova. Omiljeni kantik “Blagoslovljen” pjevali smo na tri jezika: grčki, latinski i hrvatski. Litanije svih svetih gdje je spomenuta i sv. Lidija. Svijeće i voda što smo ih donijeli iz Filipa u Grčkoj. Posebni diptih u kome su, za vrijeme kanona sv. Mise, spomenuta imena živih i mrtvih ljudi za Institut. Posvetitelj je bio preuzv. dr. Frane Franić, nadbiskup splitski i makarski. Preko svete Mise održao je izvanrednu propovijed o znanosti i vjeri kako ne mogu biti jedna drugoj suprotne, jer potječu iz istog izvora i zaželio da taj sklad zrači iz Instituta.” (Isto, str. 165-166).

Prije gotovo 25 godina, “3. ožujka 1979. godine papa Ivan Pavao II. otvorio je vrata Crkve Znanosti, susrećući europske fizičare u Vatikanu”. (Antonio Zichichi, Perche’ io credo in Coiui che ha fatto il mondo , Il Saggiatore, Milano 1999. str. 178-179).

Ivan Pavao II. stavlja Znanost na istu razinu vrednota Vjere govoreći: “Znanost i vjera su obadvije dar Božji”.

Ivan Pavao II dao je Znanosti snagu da se odupre napadajima dominantne kulture, točno razlikujući između Znanosti (što je studij Logike Stvorenoga) i Tehnike (što je uporaba Znanosti, u dobru i u zlu). Papa nadalje govori:

“Čovjek može propasti pod djelovanjem tehnike koju sam razvija, ali ne i od istine koju otkriva kroz znanstveno istraživanje.”

Ovaj izraz dopušta razlikovati velika znanstvena iznašasća od ratne tehnologije, od divlje industrijalizacije i od genetske manipulacije.

Angažiranost Ivana Pavla II. omogućila je širokoj masi konačno razumjeti radikalnu razliku koja postoji između Znanosti i Tehnike. Ovaj snažan podstrijeh sa strane Pape dalo je znanstvenoj obitelji snagu da iziđe iz kula od slonovače, javno se zauzimajući naspram dominantne kulture i protiv njezine mistifikacije, izdajući 1982, Manifest Erica kojega su potpisali 1 znanstvenika iz 11 zemalja. Znanstvenicima iz Erica, koji su proučavali kako nadići opasnost nuklearnog holokausta u sudaru dviju supersila (Amerike i Rusije), Ivan Pavao II. rekao je da također u eri raketa - kao i u vrijeme sablje - ubijanje je uvijek izlazilo iz ljudskog srca.

Ivan Pavao II. zajedno sa znanstvenicima, potpisnicima Manifesta iz Erica, dao je definitivni doprinos rušenju Berlinskog zida. Kad je nadiđena opasnost od nuklearnog holokausta Sveti Otac je dao život jednoj drugoj akciji, i to u središtu velikog pokreta među znanstvenicima, među kojima se toliko zauzeo u proučavanju opasnosti od nuklearnog holokausta. Ova nova inicijativa imala je zadatak proučavati Izvanredno Planetarno stanje. I tako je međunarodna znanstvena zajednica, potaknuta i podržana sa strane Ivana Pavla II., koji kaže: “Znanstveni volontarijat jest jedna od najviših oblika ljubavi prema bližnjemu”, organizirao je znanstvene dobrovoljce tako da je ostvario 55 pilot-projekata u stanju da stabilizira konkretne mogućnosti da se suoče i riješe Izvanredne Planetarne situacije.

Zahvaljujući Ivanu Pavlu II. Crkva danas daje čitavom čovječanstvu konkretnu nadu - ako to žele vlade - da nadiđe u Trećem tisućljeću opasnost od ambientalnog holokausta. Ali je zato nužna jedna nova forma ljubavi prema bližnjemu - znanstveni volontarizam. I konačno Papa nam kaže: “Ljubav pobjeđuje, ruši granice, trga zapreke među ljudskim bićima. Ljubav stvara novo društvo”.

Na ovim osnovama moguće je izgraditi u trećem tisućljeću znanstvenu kulturu koja je u zajedništvu, a ne u suprotnosti, s Vjerom. Još kaže Sveti Otac: “Znanost ima korijene u Imanentnom svijetu, ali vodi čovjeka prema Transcendentnom. Nova renesansa otvara u Trećem tisućljeću srce čovjekovo Nadi i ima svoje korijene u povijesnom sjećanju Drugog Tisućljeća koji je vidio, zahvaljujući Katoličkoj crkvi, rađanje Umjetnosti, zahvaljujući Galileju, rađanje Znanosti.

Dobro se sjetiti da je tijekom drugog tisućljeća Katolička crkva dala velikim umjetnicima Renesanse potrebna sredstva da ostvare i da izraze svoju genijalnost. Ako je danas Italija najveća pohraniteljica umjetničkih dijela u svijetu, to treba zahvaliti Katoličkoj crkvi.

Zahvaljujući Katoličkoj crkvi i vrednotama svoje kulture, u drugom su se tisućljeću dogodila velika osvajanja Umjetnosti (renesansa) i Znanosti (Galilej). U trećem tisućljeću Crkva će biti jedina u stanju prijaviti se i suočiti s opasnostima ambientalnog holokausta. Potrebna je nova renesansa, i već je rođena što svjedoči apostolsko učiteljstvo Ivana Pavla II., koji je osnovao akciju znanstvenika Svjetska Federacija Znanstvenika (World Federation of Scientists (WFS)) za proučavanje stanja zdravlja Zemlje. Znanstvenici WFS-a proučavali su stanje zdravlja Zemlje identificirajući ne dvije ili četiri, nego pedeset i tri (53) Izvanredne Planetarne situacije. Treće tisućljeće, budući da ove mogu biti suočenje i rješenje, ima potrebu znanstvene kulture koja je u zajedništvu, a ne u suprotnosti, s kulturom koju propagira Ivan Pavao II. Evo motiva velikog saveza između Znanosti i Vjere.

Makarski franjevci obilježili godišnjicu posvete kapeli

MAKARSKA: Koncelebriranom svetom misom koju je predvodio fra Petar Milanović-Trapo, provincijski vikar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, makarski su franjevci u srijedu (1. III.) obilježili dvadeset petu obljetnicu posvete 'kapelice Instituta "Planina i more". Ovom prilikom ujedno je obilježeno i 40 godina rada Instituta čiji je osnivač pok. fra Jure Radić.

“Tijekom proteklih dvadeset pet godina velik broj domaćih i stranih dobrotvora pomagao je ovaj institut na različite načine, novčano, pisanjem znanstvenih radova u zborniku “Acta Biokovica” ili popunjavanjem malakološke zbirke” - naglasio je fra Nikola Radić, brat pokojnog fra Jure, dodavši kako je još davne 1979. tadašnji nadbiskup splitsko-makarski Frane Franić, blagoslovivši kapelicu i posvetivši oltar, ukazao na nerazdvojivu vezu znanosti i vjere. Nakon misnog slavlja pročitano je pismo zahvale nadbiskupu Franiću, zajedno s potpisima svih onih koji su sudjelovali u proslavi. Uz svećenike franjevce i sestru Editu Šolić, koja se već dugi niz godina brine za fra Jurinu ostavštinu, obljetnici su nazočili i Damir Mendeš, predsjednik Gradskog vijeća, te Siniša Srzić, zamjenik gradonačelnika.

(Slobodna Dalmacija , 12. ožujka 24. str. 14)

DRNIŠ: Predstavljena knjiga «Smisao kroz misao»

U dvorani Pučkog otvorenog učilišta predstavljena je 26. veljače najnovija knjiga fra Miroslava Bustruca, odgojitelja novaka na Visovcu, *Smisao kroz misao*.

Knjiga je zbir autorovih govora u emisiji «Smisao kroz misao» na radio postaji Radio Marija iz Zagreba, u razdoblju od 2001. do 2003. godine, koju je objavila izdavačka kuća Teovizija iz Zagreba.

Program predstavljanja knjige vodio je fra Josip Repeša, župni vikar i voditelj emisije «Duhovna misao» Radio Drniša. Prvi predstavljatelj bila je angažirana vjernica u Vodicama gđa. Anita Sladovljev, koja je o knjizi govorila kao žena-učitelj. U svom osvrtu iskazala je radost poznanstva sa duhovnošću fra Mira. U vremenu silne žurbe i trke za životom, fra Mirova riječ na Radio Mariji pretočena u pisanu riječ knjige donosi važnu prevagu.

Drugi predstavljatelj fra Božo Vuleta, ravnatelj Franjevačkog instituta za kulturu mira, između ostalog istaknuo je kako tekstovi u knjizi sadrže elemente kateheze, poučnog štiva, propovijedi, angažiranih nagovora, meditacija, a svi završavaju molitvenim zazivima ili blagoslovima. Fra Miro svoju originalnost ponekad izriče u sebi svojstvenoj igri riječi: «odricanje je put prema doricanju»; «svjetlo koje prosvjetljuje, a ne zasljepljuje»; «Muka na uskrsnuće nuka», itd., pojasnio je fra Božo.

O knjizi je govorio i direktor Teovizije Ivica Domaćinović, a autor knjige je nakon svakog predstavljatelja čitao svoje tekstove, te se na kraju zahvalio svima nazočnima.

U glazbenom dijelu programa nastupio je drniški kantautor Miljenko Galić uz glasovirsku pratnju Tomislave Lojić te franjevački novaci s Visovca.

Fra Josip Repeša

DRNIŠ: Križni put mladih

U organizaciji drniškog Dekanatskog ureda i mladih župe Gospe od Ružarja iz Drniša održan je 28. ožujka dekanatski križni put mladih ulicama grada Drniša pod geslom *Uzmi križ svoj i slijedi me...*

Križ, izrađen za ovu prigodu, blagoslovio je fra Mate Gverić na drniškoj Poljani od kuda su je nosili mladi drniškog dekanata ulicama starog dijela grada Drniša do crkve svetog Ante. U križnom putu sudjelovali su mladi vjernici Drniša, Knina, Miljevaca, Crivaca, Kljaka, Mirlovića, Gradca i Siverića.

Večernje misno slavlje po završetku križnog puta predvodio je fra Josip Repeša u crkvi sv. Ante gdje su mladi imali prigodu i za sakrament ispovijedi.

Ovim križnim putem završio je službeni dio priprema mladih Drniša i okolice za Susret hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku. Tijekom dva mjeseca svakog ponedjeljka u Drnišu se pripremalo oko 1 mladih za susret u Šibeniku. Ovaj novi projekt rado je prihvaćen od mladih tako da se na jesen planira nastavak susreta u župnoj kući u Drnišu. Mladi su rado prihvatili i ideju velikog križnog puta ulicama Drniša s nadom da će ovo postati tradicija.

Sudionik

Mi smo Drniš Frama, nitko nije ravan nama!

Na svim mjestima naše domovine osnivaju se FRAME, vesele družine koje po primjeru svetog Franje slave Boga. Poželjeli smo da i mi imamo takvo nešto. Još se učimo kako to postići ali nadamo se napretku.

Za Framu smo prvi put čuli na Visovcu, na blagdan sv. Franje. Naš novi svećenik, fra Josip poveo nas je na Visovac na susret mladih Visovačkog okružja. U poslijepodnevnom programu upoznali smo se s framašima iz Knina, koje je osnovao i dvije godine vodio naš fra Josip. Zanimala nas je složenost i jednostavnost tih naših prijatelja iz Knina u žutim majicama i odmah smo počeli moliti fra Josipa da i mi takvo nešto osnujemo. Fra Josip nam je pojasnio da FRAMA nije neka civilna udruga mladih nego prije svega bratstvo u koje poziva Duh Sveti. Prihvatili smo objašnjenje i ostali pri svojoj molbi da osnujemo FRAMU. Nedugo zatim počeli smo se okupljati u župnoj kući. Za dan okupljanja izabrali smo subotu.

Prvo javno predstavljanje imali smo za komemoraciju godišnjice razaranja Vukovara. Molitvom, pjesmom i riječju obilježili smo ovaj spomen-dan.

Za Božić smo pripremali jaslice u župnoj crkvi s mislima kako bi bilo lijepo napraviti veliki žive jaslice ispred crkve. U međuvremenu uključili smo se u pripreme za Nacionalni susret mladih u Šibeniku, konkretno, u školu animatora koju je organizirala naša biskupija uz suradnju Ureda za mlade HBK i salezijanaca. Na tim susretima naučili smo se radu s mladima.

Stečeno znanje i vještine upotrijebili smo u radu s našim kolegama koje smo pripremali za Šibenik u veljači i ožujku.

Sudjelovali smo i u karnevalskoj povorci u Drnišu i maskom crnaca konkurirali za neku od nagrada. Sve ovo činimo da se aktivno uključimo u život našeg grada i župe.

U župi pomažemo našim svećenicima, predvodimo čitanje na misama i klanjanje svakog četvrtka kojeg vodi naš fra Josip.

U želji za povezivanjem i upoznavanjem drugih FRAMA stupili smo u vezu s Kninjanima kojima smo bili gosti u njihovoj akciji Od kolača do crkve. Sve ovo učimo kako bismo i mi uradili nešto slično. Bila nam je velika radost sudjelovati na Nacionalnom susretu mladih u Šibeniku, 24. travnja i ugostiti 380 mladih iz Zagreba, Siska, Rijeke i Splita. Susreli smo se sa framašima iz tih mjesta i njihovim voditeljima. Drago nam je bilo upoznati i fra Milana Kristu, nacionalnog duhovnog asistenta Frame i fra Ivana Matića, generalnog duhovnog asistenta Frame koji su nas podržali u osnivanju.

Radimo mnogo al' bitno nam je da smo zajedno i da molimo za bolje sutra. Tek smo u osnivanju ali naše vrijeme dolazi. Zato smo uzeli i geslo "MI SMO DRNIŠ FRAMA, NITKO NIJE RAVAN NAMA!"

FRAMA DRNIŠ

DRNIŠ: Misa zahvalnica za drniške maturante

Drniški maturanti kraj srednjoškolskog obrazovanja obilježili su misom zahvalnicom na svetkovinu Duhova, 3. svibnja u crkvi Sv. Ante u Drnišu. Slavlje je predvodio fra Josip Repeša, župni vikar i kateheta mladih Drniša, uz asistenciju fra žarka Maretića, župnika Miljevaca i fra Stjepana Matica, župnika Siverića. Na svetu misu zahvalnicu maturanti su došli sa svojim roditeljima i profesorima. Predstavnici učenika i profesora čitali su čitanja i molili molitvu vjernika. U homiliji ih je fra Josip usporedio sa apostolima koji su bili prvi Isusovi maturanti, koji su položili ispit zrelosti. Povezujući sakrament kršćanske zrelosti-krizmu, ispit zrelosti - maturu predvoditelj slavlja pozvao je maturante da po primjeru apostola hrabro koračaju u život koji im se otvara. Liturgijsko pjevanje predvodili su mladi iz župe koji se spremaju osnovati bend mladih u župi Drniš. Želja je učenika drniške srednje škole da ova misa postane dio tradicije rada s mladima u Drnišu.

Fra Josip Repeša

ANTIĆEVO 2004.

Proslava 39. obljetnice smrti sluge Božjega fra Ante Antića

Proslavi same 39.-obljetnice prethodila je uobičajena trodnevnica. I ove godine tiskani su vrlo uspješni plakati i pozivnice s programom trodnevnice i slavlja 39.-obljetnice smrti Sluge Božjega. Ovogodišnja proslava same obljetnice kao i priprava za proslavu obljetnice imale su za temu kristocentrično usmjerenje o. Antića izraženo kroz Antićev moto: «Nemam drugih želja ni odluka, nego se pretvoriti, preobraziti u Krista, da više nema mene, ništa moga u ničemu, nego u svemu Krist.» (AP II/6,33).

Trodnevnicu je otvorio o. gvardijan, a euharistijsko je slavlje predvodio i propovijedao vicepostulator dr. fra Josip Šimić.

Tema propovijedi bila je Kristocentrizam u životu o. Antića, kako je to on sam često naglašavao. želeći trajno živjeti u Božjoj nazočnosti, o. Antić je držao da će to najlakše ostvariti ako Krist bude središte njegova života, naglasio je o. Šimić, navodeći riječi Sluge Božjega: «Htio bih živjeti u neprestanoj sabranosti pred Njim, u Njemu i zajedno s Njime, tj. zajedno s Isusom u Bogu!» (AP II/6,33). O. Antić nam pruža primjer kako urediti naš kršćanski život danas, kada nam se čini da smo slobodni, a u stvari drugi žele misliti za nas i određivati što je dobro za nas a što zlo, naglasio je o. Šimić, podsjećajući na svu onu zlonamjerne komentare na račun Memoaids programa, kao i napade na prikazivanje filma Nijemi krik na vjeronauku u školi. Tko ima Krista za središte taj živi u skladu sa svojom savješću, a ova drska manjina želi nama i posebno našim mladima i djeci zamračiti savjest, žele im odrediti da je dobro ono što je u sebi zlo, i da je zlo ono što je u sebi dobro.

Pjevao je Zbor pobožnih gospođa pod ravnanjem s. Željke Čeko.

Euharistijsko slavlje drugog dana trodnevnice predvodio je i propovijedao dr. don Tonči Matulić, docent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Tema njegove propovijedi bila je Križ - sredstvo ostvarenja kristocentričnosti kod o. Antića.

Kad čovjek pokušava pobjeći od križa i nastoji život tako organizirati da u njemu ne bude mjesta za Križ Kristov u nadi će tako izbjeći i svako osobno trpljenje, a tako zapravo čini da u njegovu srcu, u njegovoj duši zavlada pustoš i praznina. O. Antić nas naprotiv poziva: «Uđite u veliku tajnu križa da Vaša duša primi razumijevanje Božje u svim stvarima.» (AP II/24,4). Svatko od nas, naglasio je dr. don T. Matulić, treba razmisliti o mjestu križa u svom vlastitom životu. Danas kad mnogi križ žele udaljiti ne samo iz vlastitih života, nego iz javnosti, ostavljaju zapravo pustoš i prazninu u njihovim vlastitim

dušama i srcima, ali i u dušama i srcima mnogih drugih. O. Antić nam pokazuje sasvim drugačiji put, put suživota s Kristom po Križu i put susreta s Bogom. Pjevao je zbor Otac Ante Antić, pod ravnanjem gospodične Marije Paić.

Treći dan trodnevnice euharistijskim slavljem predsjedao je i propovijedao vikar Antićeve provincije Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja mr. fra Petar Milanović-Trapu. Tema njegove propovijedi bila je nastojanje o. Antića da se posve približi Isusu, da se s njim poistovjeti u njegovim patnjama do te mjere da je znao reći: *Fra Ante = Isus!*, tako da bi oni koji su njemu svakodnevno dolazili tražeći savjet ili milost Božjeg oprostjenja, u sakramentu ispovijedi uz mogli susresti ne fra Antu nego Isusa, tj. kako bi im fra Ante govorio i savjetovao samo ono što bi im i Isus sam rekao. O. Antić piše: «Najviše prosim od Boga, da mi udijeli milost svoje svete prisutnosti, da svaki koji dođe k meni ne nađe mene nego Isusa.» (AP I/29,1).

“Primjer i učenje o. Fra Ante Antića za nas su veliki izazov”, istaknuo je fra Petar, “jer kad Bogu dadnemo prvo mjesto u našem životu, tada naš život biva drugačiji, naši odnosi u obitelji i u društvu bivaju obasjani novim svjetlom, a naš život dobiva novi i dublji smisao”. Pjevao je Dječji zbor pod ravnanjem s. Željke Čeko uz orguljašku pratnju Antuna Tonija Kotteka.

Na samu obljetnicu misno je slavlje trebao predvoditi i propovijedati zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenda, koji je 2. ožujka zbog bolesti otkazao. Umjesto njega spremno se odazvao generalni vikar zagrebačke nadbiskupije mons. Vladimir Stanković. Na samom početku slavlja gvardijan fra Frano Doljanin pozdravio je generalnog vikara mons. Stankovića, vikara Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja mr. fra Petra Milanovića-Trapu, svećenike i vjernike ...

Tema propovijedi bila je Kristocentrizam u duhovnom vodstvu o. Antića. O. Antić je neumorno ljude vodio Bogu, i to tako da ih je usmjeravao na Krista: «Svagdje nosite Isusa, Njegovu ljubav, Njegovu volju, zapovijedi i sve i svakoga privodite k Njemu.» (AP II/6,41). U propovijedi mons. Stanković je, pošavši od misnih čitanja, istaknuo kristocentričnost kao središte i vodilju duhovnog vodstva o. Antića. Uzevši iz prvog čitanja lik pobožnog Mordokaja, koji je svoju nećakinju Esteru odgojio usmjerivši je na Boga, mons. Stanković je istaknuo kako je o. Antić odgajao i vodio brojne svećenike, redovnike, vjernike laike, a posebno redovnice u duhu kristocentričnosti. Ovu bitnu sastojnicu Antićeva duhovnog vodstva, mons. Stanković je potkrijepio navodima iz brojnih pisama upućenih pojedinim redovnicama – «novozavjetnim sestrama» ili njihovim redovničkim zajednicama. “Cijelo Antićevo nastojanje”, zaključio je mons. Stanković, “možemo sažeti u završnoj rečenici jednog Antićevog pisma: Sve za Boga, sve za Krista”, pozvavši sve okupljene vjernike da štujući lik i djelo fra Ante Antića budu usmjereni na Krista.

Uz mons. Stankovića suslavili su vikar Franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja fra Petar Milanović-Trapo, vicepostulator fra Josip Šimić, gvardijan samostana M. B. Lurdske fra Frano Doljanin, župnik župe M. B. Lurdske fra Slaven Milanović-Litre, provincijal karmelićanske provincije prof. dr. Jakov Mamić, provincijal kapucinske provincije mr. fra Mirko Kemiveš, arhidakon prof. dr. Matija Berljak, dekani mons. Josip Frkin, vlč. Mihovil Gjilas i vlč. Zlatko Golubić, mons. Matija Stepinac, prof. dr. fra Zdenko Tenšek OFMcap., mons. Juraj Batelja postulator kauze bl. Alojzija Stepinca, isusovac p. Vladimir Pribanić postulator kauze sl. Božjega Petra Barbarića, glavni i odgovorni urednik Glasa Koncila vlč. Ivan Miklenić, dr. fra Kornelije Šojat u ime kaptolskih franjevaca, mr. fra Miljenko Šteko u ime hercegovačkih franjevaca, vlč. Ivan Filipčić žk. u župi sv. Jeronima, vlč. Mijo Pavlaković žk. u bolnici ss. milosrdnica, fra Silivestar Arračić OFM pučki misionar, fra Marko Prpa hrvatski župnik u Ljubljani, karmelićanin o. Đuro Filipović, isusovac p. Vinko Maslač vojni kapelan.

Za vrijeme mise pjevao je veliki župni zbor pod ravnanjem mo. Kristijana Petrovića, uz orguljašku pratnju Antuna Tonija Kotteka. Na kraju se sudionicima zahvalio vicepostulator o. Šimić, istaknuo posebno susretljivost mons. Stankovića, koji je samo dva dana prije spremno prihvatio predvoditi euharistijsko slavlje.

O slavlju su više puta izvještavali Hrvatski program Radio Vatikana, Hrvatski katolički radio, Radio Marija, Radio Mir Međugorje, Radio Imotski. Na sam dan slavlja Jutarnji list je u podlistku Jutarnja propovijed koji redovito piše vlč. Živko Kustić pod naslovom Antićevo progovorio o liku o. Antića i o slavlju 39.-obljetnice. Bilten Katoličke informativne agencije IKA u rubrici Domovinske vijesti na str. 5. donio je vijest o slavlju: Zagreb: Obljetnica smrt fra Ante Antića. Glas Koncila br. 11 od 14. ožujka donio je na str. 21 izvještaj o slavlju pod naslovom *Kristocentričnost o. Ante Antića*.

Hrvatin Daleković

KARIN: Proslava 40. obljetnice svećeničkog ređenja

Karin, 13. travnja 2004. - S raznih strana skupiše se slavljenci da tiho, gotovo nečujno, daleko od mnoštva i velikih najava, proslave 40. obljetnicu svećeničkog ređenja. To su kolege: fra Stjepan Čovo, fra Josip Čugura, fra Šimun Čugura, fra Marijo Jurišić, fra Albert Marić, fra Josip Matić, fra Milan Ujević, fra Petar Pletikosa, fra Frano Samodol, fra Srećko Vekić i fra Josip Zrnčić. Njima su se pridružili fra Bernardin Vučić, fra Viče Lučić i fra Vinko

Prlić. Svećeničko ređenje današnjih slavljenika zbilo se 3. ožujka 1964. u Makarskoj. Redio ih je mons. dr. Frane Franić, splitski i makarski i nekoć solinski biskup. Bilo je to na Uskršni ponedjeljak. Dobro se slavljenici toga sjećaju i Ulazne pjesme koja je glasila: “Uveo vas je Gospodin u zemlju kojom teče mlijeko i med da Zakon Gospodnji bude uvijek u vašim ustima, Aleluja!” (Izl 13, 5.9). Kolega fra Ignacije Vugdelića ređen je ranije, u subotu pred petu nedjelju korizme, 13. ožujka 1964. u Fribourgu (Švicarska) gdje se tada nalazio na studiju. Bilo je svega 2 slavljenika jer su drugi ređeni ranije i u drugim zajednicama.

Česte sastanke ove skupine poticao je Psalmista: “Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti” (Ps 133/132). Nakon svećeničkog ređenja sastajali su se prvih 5 godina svake godine. Poslije su se sastajali svake pete godine i među njima je ostala živa povezanost, iako ih je život vodio i nosio na razne strane, ali ipak najviše po domaćoj grudi i starim povijesnim granicama Provincije. Jedan koji je zaboravljao to druženje i sastajanje zaustavio se i umorio na putu da nije više u koloni koja hodi. Današnji sastanak označen je zahvalom Trojedinom Bogu i njegovu Sinu Isusu Kristu, čijim su stopama pošli, kao i njegovu Svetomu Duhu koji ih je nadahnjivao. Bogorodica im je bila majka i pratilja kojoj su posebno odali svoju zahvalnost, ne zaboravljajući zahvaliti svojim pokojnim roditeljima, profesorima, odgojiteljima i starješinstvu Provincije koja ih je primila među svoje članove.

Predsjedatelj misnog slavlja bio je o. fra Željko Tolić, provincijal, koji se rado odazvao pozivu organizatora. Svjestan je veličine skupine slavljenika i njihovog velikog doprinosa. Sada su u sjeni crkve i samostana koji se iz temelja dižu kako bi se povratili u prvotno stanje prije Domovinskoga obrambenog rata. Rijeka Karišnica, sjećala ih je zarobljenih i prognanih Izraelaca u Babilonskom sužanjstvu, gdje je prognanikova pjesma glasila: “ Na obali rijeka babilonskih sjedasmo i plakasmo spominjući se Siona “ (Ps 137/136). Htjedoše kolege slavlje slaviti upravo na razvalinama samostana koje se dižu, crkvi koja se obnavlja u okviru samostana i kolege gvardijana fra Frane Samodola da mu pruže podršku kako i zadnje snage treba upotrijebiti za gradnju, obnovu i novi početak.

Misno slavlje kolege su slavili u adaptiranim prostorijama samostanske gospodarske zgrade koja je danas uređena za sakralni prostor jer je samostan sravnjen sa zemljom za vrijeme srbo-četničke okupacije Karina i dijelova Hrvatske. Provincijal se obratio slavljenicima riječima zahvale. Posebno je naglasio kako pred Bogom svi trebamo biti maleni i zahvalni jer je “ preveliko milosrđe njegovo “ (Ps 85,13 i dr.). “ Zahvalni smo Bogu što vas je dao majci provinciji i što ste u velikom broju i dugogodišnjem radu svoj život istrošili za dobro Crkve, Reda i provincije na raznim mjestima kamo vas je poslušnost slala. Na vama se zaista može primijeniti Franjin poziv:”Idi, Franjo, popravi moju Crkvu! “ (Čel). Gradili ste i radili i taj rad ostaje “trajnjiji od mjedi” (Horacije). Poznato je da ste materijalno gradili u onim teškim

vremenima, ali je najvažnije što ste izgrađivali duše, gradili duhovnu zgradu Crkve u dušama i uvijek ostali svjedoci i navjestitelji Božje Riječi i Kristove prisutnosti u ondašnjem nesklonom i ateiziranom društvu”.

Provincijal je posebno naglasio slavljenički put i susret s Uskrslim koga su upoznali u lomljenju kruha. U uskršno su vrijeme ređeni, u tom vremenu s Isusom u Emausu slave i gledaju unaprijed da Putnik s njima bude Suputnik do konca njihova života, da preko njih drugi upoznaju Kristovu Radosnu vijest. “Danas to činite”, rekao je Provincijal, na drugi način. Ne više poletom mladenačkih godina nego razborom i spremnošću da, što možete, pomognete drugima da u promijenjenim prilikama svjedočite za Istinu. Vaša će služba danas biti vidljiva potvrda i jamstvo one službe koju ste pozvani izvršavati u prezbiteriju: ne kao nastavak, makar u različitim oblicima, pastoralne službe, nego kao mogućnost da sami, zahvaljujući svome životnom iskustvu i apostolatu, postanete vrsni odgojitelji i učitelji ostalih svećenika (usp. PDV 77). Vi ćete danas, možda ograničivši svoje pastoralno djelovanje, posvetiti se činima pastoralnih potreba i osobne duhovnosti koja će vam davati radost vlastitoga svećeništva. To će biti nastavak svijesti koju ste usađivali u duše vjernika, kako treba nastaviti izgrađivati Crkvu, posebnom povezanošću s Kristom Patnikom i Uskrslim. U Vama će biti prisutno Pavlovo duhovno iskustvo: ‘Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu “ (Kol 1, 24).

Uz domaći stol pripremljen s ljubavlju i marom gvardijana samostana fra Frane Samodola i vrijednih domaćica, stvorena je bliska, kolegijalna i domaća atmosfera. Uspomene iz prošlih godina, posebno za vrijeme školovanja iznosile su se svježinom i radošću. Prepričavale su se zgone i nezgone, a bilo ih je na pretek iz odgojnih zavoda ili drugih druženja koja su ostala u sjećanju svakog pojedinca. Svatko ima svoju povijest s Bogom i ljudima. To su drage uspomene, poticajni časovi koji su najčešće dolazili u prvi plan. Bilo je, nažalost, i tužnih i izazovnih časova u kojima se spominjalo suočavanje s ondašnjim krutim političkim sustavom koji je lomio čovjeka i pokušavao da mu se svatko klanja. Prijetnje u ondašnjoj vojsci nisu bile male i bezazlene. I u tim prilikama nisu izostali časovi snalažljivosti i pomoći Božje i ljudske a posebno kolegijalne, jer je u njihovo vrijeme bilo nekoliko kolega dignuto zajedno u iste obučne vojne centre.

Poslije zajedničkog ručka kolege su našle predah na izvoru rijeke Karišnice. Poslije obilatih i dugih kiša Karišnica je bogata vodom. Netko je usporedio život slavljenika s bujnom vodom koja sada iz tog izvora teče s njihovim prvim, mladim svećeničkim godinama. Danas to nije više tako, ali njihovi izvori još nisu presahnuili kao što znade presahnuti Karišnica. Još u njima

ima vode i snage koja pokreće njih i mlinove njihova pasterala. Slavljenici su svjesni da se na njih mogu primijeniti riječi Psalmiste: “Moji su dani ko oduljena sjena, a ja se, gle, sušim poput trave!” (Ps 12 (11) 12).

Slavljenici se rastadoše i povратиše svojoj svakidašnjici. Jedno je izlazilo svima iz srca: “Treba se sada, dok nas još ima, opet svake godine sastajati! Gdje će to biti i način kako ćemo to ostvariti, znat ćemo se opet dogovoriti! Imamo iza sebe godine kroz koje smo učili i nešto naučili! Hvala našem domaćinu kolegi fra Frani i fra Željku, provincijalu koji nam je uputio riječi poglavarke ljubavi i zahvalnosti!”

fra Stjepan Čovo

ZAOSTROG: 300. obljetnica rođenja i krštenja fra Andrije Kačića Miošića

Prije više od dva i pol stoljeća, jedan je samozatajni hrvatski redovnik, franjevac, u samostanskoj tišini podno Biokova, pod svjetlom lojanice stvarao djela koja će u idućim stoljećima obilježiti memoriju, jezik i baštinu njegovoga hrvatskog naroda. Ako je itko u tim vremenima pokazao što znači knjiga u životu jednoga naroda, i što znači živjeti i pamtiti, biti i postojati, u svom vlastitom, materinjem jeziku, onda je to posvjedočio fra Andrija Kačić Miošić. Taj hrvatski velikan, pokazao je da je jezik bitak naroda u kojemu se na mističan način prelama ne samo sadržaj njegove vjere i pamćenja, nego i sama esencija, bit koja jedan narod čini samosvjesnim subjektom povijesti i Božjeg plana. U zadnjem desetljeću života fra Andrije Kačića Miošića, koje je proveo u samostanu sv. Marije u Zaostrogu, nastala su njegova glavna djela, od kojih je posebno «Pismarica», kako je narod zvao «Razgovor ugodni naroda slovinskoga», izvršila izuzetnu ulogu u očuvanju hrvatske baštine i jezika.

Netko reče da se dogodilo jedno čudo: vrhunski intelektualac svoga doba, odrekao se filozofske karijere i posvetio se svom narodu, da bi ga obrazovao, opismenio, ali ne samo to, jer ne treba podcjenjivati narod - on je usmeni narodni genij, onu narodnu intuiciju i mudrost osluhnuo, prikupio i pretočio u stih i riječ. Bila je to čudesna interakcija između fra Andrije i njegovog naroda, uzajamno davanje. Narod je njemu spontano dao iskaze vlastite memorije, a onda ju je fra Andrija u svojim knjigama predao narodu kao pamćenje u jeziku, pamćenje koje se razvijalo kako se razvijao i sam jezik. Ima u tome nešto čudesno, mistično koliko su i sami ljudski jezici čudesni i mistični. Narod je onda fra Andriji uzvratilo, tako

što je primio u srce i pamćenje, njega, starca Milovana, koji je stoljećima bio čuvar nacionalne pismenosti i kulture. Koliko je samo ljudi znalo napamet Razgovore ugodne, koliko je njih u davnim i ne tako davnim vremenima odrastalo uz fra Andrijinu Pismaricu, za koju kažu da je najčitanija knjiga u Hrvata, nakon Biblije. Doživjela je do sada sedamdeset izdanja, i po svemu je knjiga-fenomen, ali fenomen kojeg ne tvori samo stvaralaštvo i djelovanje fra Andrije, nego u toj mističnoj interakciji, i sam hrvatski narod. Narodni genij je tako djelovao i na druge slavenske narode, do Češke i Bugarske, a fra Andrija je preveden na više europskih jezika. Iz zaostroške samozataje, iz njegovih putovanja po hrvatskim krajevima, gdje je prikupljao sve što čini pamćenje i život jednog naroda, nastao je bestseller ne samo našeg osamnaestog stoljeća nego i kasnijih stoljeća, sve do naših dana.

U čemu je tajna? Tajna je u ljubavi. U ljubavi jednog intelektualca prema vlastitom narodu, intelektualca koji svoj prostodušni narod i svoj rod nije prezreo, nego se stavio u službu njegovog napretka. Narod mu je uzvratio ljubavlju. Starca Milovana prihvatio je ne samo kao arhetip svoje povijesti i književnosti, nego i kao živog čovjeka, koji je u stoljećima turskih nadiranja i stranih okupacija, bio onaj stari kršćanski pjesnik i pripovjedač, hrvatski Homer koji je održavao tihi oganj nacionalne samosvijesti. U hrvatskim domovima, pored Biblije, on je bio jedina hrvatska, živa riječ. Riječ koja je pulsirala i trajala, koja je rasla. Fra Andrija je zaslužan i za standardizaciju hrvatskog jezika. On je taj jezik stvarao. No, kad rekoh da je tajna u ljubavi, onda bi to pokušao dodatno rastumačiti jednim detaljem iz života sv. Franje Ksaverskog. Kad je taj veliki misionar Indije i Japana, stigao u Gou, na obalu Indije, bio je suočen s izazovima teške i naporene evangelizacije tamošnjeg domorodačkog stanovništva. Jedan njegov mlađi kolega nije nalazio nadahnuća u tome. Bilo mu je preteško. Sv. Franjo Ksaverski mu je rekao: «Moraš jednostavno zavoljeti taj narod. Ako ga ne zavoliš, onda ne možeš ništa učiniti.» Eto, u tomu je sav zakon. Zavoljeti taj narod, takav kakav jest. To je poruka mnogim našim intelektualcima koji su svoj rejting gradili na pokazivanju prezira prema vlastitom narodu. Koji svoj narod ne vole. Na žalost, previše je takvih. Mnogi hrvatski intelektualci sve više odbacuju mogućnost služenja vlastitom narodu kroz posao kojeg najbolje znaju raditi. Nedostaje im ljubavi.

Fra Andrija se žrtvovao. Mogao je napraviti karijeru u europskim središtima duha. No on se okrenuo svom narodu koji je bio oduvijek na vjetrometinama, koji je trebao takvog jednog čovjeka. Fra Andrija je rođen u Bristu, 1704. godine. Njegovo krštenje slavi se i kao njegovo rođenje 17. travnja, jer je njegov krstitelj u maticu upisao nadnevak krštenja ali ne i rođenja. Mali

Antun, sin Bartula i Mande, kasnije fra Andrija, kršten je 17. travnja 1704. godine u crkvi Sv. Margarite u Bristu. Župnik je tada pismom bosančicom zapisao u maticu krštenih, jednu od najstarijih koja se čuva, iz 1660. godine: «Adi 17 Aprile 1704. krsti ja, fra Tomas Radatović, sina Bartula Miošića i njegove zakonite žene Mande. Bi kum Stipan Buklijaš.» Do dana današnjeg, u arhivu franjevačkog samostana u Zaostrogu ostao je sačuvan taj vrijedni dokument fra Andrijina preporođenja u krsnoj vodi.

Tri stotine godina kasnije, 17. travnja 2004. godine, u prepunoj samostanskoj crkvi sv. Marije u Zaostrogu, svečanom koncelebriranom misom koju je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, uz koncelebraciju šibenskog biskupa mons. Ante Ivasa i dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića i pedesetak svećenika, obilježena je 300. obljetnica rođenja i krštenja fra Andrije Kačića Miošića. Toga dana, kišnim Zaostrogom, podno zamagljenih biokovskih vrhova, narod se slio u procesiju sa svih strana, iz fra Andrijine rodne župe Sv. Margarite iz Brista, iz okolnih i neretljanskih župa, da bi odao počast svom velikanu, i da bi se ovom misom zahvalilo Bogu i Gospi što je ovome narodu podaren jedan takav svećenik, redovnik i prosvjetitelj. Pučki pjevači i folklorna društva iz okolnih i neretljanskih krajeva, pokazali su koliko je još živ spomen i djelo fra Andrije u narodu. Sve nazočne su pred početak mise, pozdravili gvardijan samostana u Zaostrogu fra Ante Babić, fra Gabrijel Jurišić, urednik zbornika «Kačić» i fra Željko Tolić, provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, kojoj je fra Andrija pripadao. «Ugledajmo se u ovog našeg brata na koga možemo primijeniti riječi Knjige mudroga Siraha: Izrazimo slavu i hvalu slavnim muževima i predima našim po njihovim pokoljenjima» (Sir 44,1), rekao je fra Željko pozdravivši biskupe, sav puk i uzvanike, među kojimu su bili potpredsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić i župan splitsko-dalmatinski Kruno Peronja. Naime, Hrvatski sabor je pokrovitelj obilježavanja Kačićeva jubileja, i bila je to prigoda da se provincijal fra Željko Tolić zahvali državnom Saboru u ime braće franjevac.

Ministarstvo prosvjete proglasilo je ovu godinu Kačićevom godinom i ova misa je bila središnji duhovni događaj njezine proslave u nizu raznih kulturnih manifestacija. Fra Željko je naglasio da je fra Andrija bio narodni prosvjetitelj i preteča hrvatskoga narodnog preporoda, te «da je u ovoj crkvi prvi put obukao franjevački habit, položio jednostavne zavjete, i tu počivaju njegovi zemni ostaci u očekivanju uskrsnuća .»

Skupu se obratio i potpredsjednik Sabora Luka Bebić ističući da je fra Andrija bio «temeljni kamen europske prosvijećenosti 18. stoljeća» te da je «naglašavao svoju vjeru u Boga i ljubav prema svom hrvatskom narodu».

«Fra Andrija je mogao biti plodan pisac i na latinskom, ali on je htio pisati na svom materinjem jeziku. Nije slučajno jedno od svojih djela, kojima je potaknuo duhovni preporod u narodu, naslovio Korabljom. Mi nismo robovi, nismo ščavi, kako nas zovu, naglašavao je, nego - slavni. Zašto Korablja? Pa da se spasimo od opasnosti koje nam prijete, da se u nju sklonimo kao Noa! U svoju je Korablju unio sve što je za nas važno, sjever i jug, kulturu i vjeru. čovjeka malog i velikog. I zaplovila je ta mala korablja noseći u sebi povijest svijeta, ona je zapravo, sam Uskrsli Gospodin, jer ono što je vezano uz Njega, ne može propasti!», rekao je nadbiskup Barišić u svojoj propovijedi.

«Bio je vizitator, zapisivao je što to čovjek govori. Mali imaju puno toga za reći! Puk uvijek ima nešto važno reći jer bogata je naša narodna mudrost, čita događanja i prenosi ih u svom usmenom predanju. Fra Andrija ulazi u to polje, zapisuje, obrađuje i ponovno daruje svom narodu. želio je biti blizak tom našem čovjeku!», naglasio je mons. Barišić.

«Fra Andrija je Radosnu vijest inkulturirao u narod, on je odgajao narod, dao mu je i čitanku i početnicu u svojoj *Pismarici*. Tu su bile prisutne kršćanske vrednote kao što su ljubav roditelja prema djeci i djece prema roditeljima, vjernost, poštenje, junaštvo, ono što život čini životom. To je bilo kulturno uzdizanje, pučka Biblija osvjetljena Božjim Svetim Pismom. Njegovo djelo je bilo sidro u olujama koje je narod čuvalo da ne udari u hridi, držalo je našu korablju.», rekao je splitsko-makarski nadbiskup.

«Danas želimo zahvaliti Bogu za ovog čovjeka koji nam je sačuvao svijest i dostojanstvo, čije je djelovanje u narodu imalo odjeka kroz stoljeća. I u njegovo je vrijeme bilo opasno govoriti o domoljublju. Kako bi se fra Andrija, koji je opisao toliko domoljubnih likova, danas postavio prema Domovinskom ratu, u kojemu bi našao toliko građe za svoje pisanje? Sigurno je da ne bi veličao zlodjela, ali je sigurno i da ne bi dopuštao da se oblati narod, da bude optužen kao agresor, sigurno je da bi se protivio tome da se izjednačavaju žrtva i agresor! I možda bi pjevao o onima koji su završili u zatvoru! Što je htio posebno očuvati? Svijest i pamćenje, jer nema čovjeka bez svijesti i pamćenja, takav čovjek bi bio izgubljen, bez identiteta, bez sadašnjosti i budućnosti. Bogatstvo naroda je u njegovoj svijesti i memoriji, ona nas spaja i stvara zajedništvo. U tome je sva simbolika korablje, koja se uprisutnjuje u Euharistiji, u kojoj je uvijek prisutna memorija na Uskrslog Gospodina! Ako ćemo poštovati ovoga čovjeka, onda moramo i sebe vidjeti u dimenziji bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja. Onaj koji ništi vjeru, ruši temelj na kojemu stoji narod! To je ta arka, to je ta korablja! Možemo li vidjeti sebe kao takve - nositelje i misionare koji nastavljaju djelo ovog velikog čovjeka, građe i čuvaju svoj identitet, kojeg Europi možemo ponuditi

kao bogatstvo? Da ne idemo u Europu samo kao broj, nego kao ljudi sa svojom sviješću, vjerom i kulturom!», istaknuo je na kraju svoje propovjedi mons. Barišić.

U prinosu darova, nadbiskupu je predan prigodni spomen medaljon fra Andrije kojeg je izradio kipar Damir Mataušić, zatim gusle i sačuvane fra Andrijine knjige, stare 250 godina, i matica krštenih iz 1660. godine, domaći kruh i bukara vina, model neretvanske trupice i krsna haljina i svijeća. Kad je primio gusle, nadbiskup Barišić je dodao: «Nitko nije kao fra Andrija pogodio u žicu ovoga naroda.»

Nakon mise, održan je prigodni program, u kojemu su pjevali, zbor franjevačkih bogoslova pod ravnanjem fra Stipe Grgata, pučki pjevači iz Metkovića i Rogotina, iz Brista, Zaostroga i drugih mjesta iz okolnih krajeva.

Toga dana u Zaostrogu je doista bilo svečano. Pokazalo se da u ovome puku fra Andrija i dalje živi u neobično živom sjećanju. Pučki pjevači s Neretve i dalje uglazbljuju njegove stihove, i danas ih pjevaju i izvode. Glumac Tomislav Martić odjeven u franjevački habit uspio je zavarati mnoge. Nije postao fra Tomislav, ali je zato oživio lik fra Andrije, čitajući njegove pjesme. Fra Andrija je bio, ukratko rečeno, narodni čovjek, profesor filozofije i prosvjetitelj, ali i veliki karitativni i pastoralni radnik. Na kraju svog života bio je i župnik u Opuzenu, i dolina Neretve je kao i podbiokovlje kraj u kojemu je ostavio veliki trag. Kristov čovjek, požrtvovan, krepostan. Ostavio je za sobom osim «Pismarice» koja je prvi put tiskana 1756. godine, još dva važna djela. «Korabljicu Pisma Svetoga» 1760. godine, u kojoj opisuje našu povijest i povijest svijeta, i «Elementa peripathetica», priručnik skolastičke filozofijske propedeutike na latinskom. Na kraju, što drugo reći, nego citirati natpis s Kačićeva groba u zaostroškoj crkvi: «Pokoj tebi, starce Milovane, koji rodu Pismaricu dade s Korabljicom da mu vida jade, dok mu zora boljeg dana svane. Hladnu ploču što ti kosti skriva, haran narod pobožno cjeliva.»

Zoran Vukman

I nakon napornog puta možemo dobro pjevati!

Mješoviti zbor mladih Gospe od Zdravlja u Sindelfingenu.

Mi smo Zbor mladih župe Gospe od Zdravlja. Ima nas 86. Povezuje nas ljubav prema pjevanju i, iznad svega, Gospodin. Redovito uvježbavamo sakralni program da bismo uveličali svetu Misu nedjeljom u 10 sati ujutro.

Za vrijeme jedne od redovnih probi stigla je i obavijest o pozivu u Sindelfingen, mali grad u Njemačkoj, smješten nedaleko od Stuttgarta. Poziv je uputio fra Marinko Vukman. Vijest je izazvala oduševljenje i poziv je radosno prihvaćen. Ubrzo su počele i naporne pripreme za koncerte koji su nas tamo čekali, spremali smo zaista opsežan program sastavljen od sakralnih djela poznatih klasičnih skladatelja te hrvatskih narodnih pjesama. Vrijeme je brzo prošlo i došao je dan polaska.

Krenuli smo, nas sedamdesetak, veseli, ne znajući što nas sve čeka do cilja...

Noć u autobusu je protekla mirno, ali jutro smo dočekali iscrpljeni spavanjem u sjedalima. Čekao nas je posjet Salzburgu i nepregledna bjelina austrijskog snijega.

Salzburg je grad u Austriji poznat po rudnicima soli, ali još više po Mozart čokoladnim kuglama i samom velikom W. A. Mozartu, skladatelju s kraja 18. stoljeća. Njegova rodna kuća je bila cilj posjete tom prekrasnom gradiću podno Burga (utvrde) na klisuri. Nakon obilaska kuće slijedili smo primjer mnogih pjevača koji dolaze vidjeti grad i otpjevali skladateljev "Ave verum" a capella. Publike nije bilo mnogo zbog iznimne hladnoće i snijega, ali velikim aplauzom su nadoknadili manjak.

München nismo vidjeli onako kako smo priželjkivali. Naime, nevolje s autobusom su nas u tome spriječile i zadale glavobolju vozačima i našim voditeljima. Što se nas tiče, zaustavljanje i nije bila tako loša stvar, barem smo došli u priliku grudati se, a to je aktivnost koju mnogi od nas dožive tek jednom u nekoliko godina. Nakon djelomično otklonjenog kvara napokon nas je dočekao i München.

Glavni grad pokrajine Bayern (Bavarska) ostavlja bez daha svojom veličinom, nas navikle na uske ulice i život u malom prostoru, ali, nažalost, nismo imali dovoljno vremena za divljenje Marien Platzu zbog velikog kašnjenja u rasporedu, domaćini su nas željno iščekivali, a i mi smo se željeli odmoriti.

Na odredištu u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Sindelfingenu dočekani smo srdačno od strane fra Marinka Vukmana, časnih sestara i mnogobrojnih obitelji od kojih su neki kući otišli tužni jer nas je bilo premalo da bi nas svi primili.

Nakon zasluženog odmora po obiteljima koje su nas srdačno primile, u subotu ujutro nas je čekalo razgledavanje Stuttgarta. Za vrlo detaljan obilazak grada najljepše zahvaljujemo gospođi Miri (Mariji) Meić, našoj sunarodnjakinji s tridesetogodišnjim stažom u njemačkoj prosvjeti i hrvatskoj predstavnici u gradskom parlamentu Stuttgarta.

Hauptbahnhof, tj. glavni željeznički kolodvor u Stuttgartu tipična je građevina takve vrste, ali je ipak ostavila dojam svojom veličinom, osobito menzom u

kojoj su nas ukusnim ručkom častili fra Marinko i gospodin Željko Lončar. Slijedilo je razgledavanje König Strasse, glavne gradske ulice, te proba za naporan dan - nedjelju.

Nedjelja je počela još jednom probom koja nas je pripremila za čak 3 priredbe koje su slijedile. Prva je na redu bila misa na hrvatskom jeziku koju su vodili fra Marinko i fra Boris Čarić, a mi smo je pomogli uveličati svojim pjevanjem. Iza mise smo priredili domaćinima koncert sakralne glazbe koji je uključivao djela skladatelja kao što su Mozart, Händel, Palestrina i naš fra Stipica. Kraj izvatka iz Handelovog "Mesije", popularna "Aleluja", dočekan je ovacijama.

Iza koncerta je uslijedio odlazak u veliku dvoranu gdje nas je čekao još jedan nastup, ali drugačije prirode. Nakon obilatog ručka, kojeg smo blagovali zahvaljujući hrvatskoj zajednici, predstavili smo se, u znak zahvalnosti, s nekoliko hrvatskih pučkih pjesama, koje su uključivale budnice, pa čak i ariju "U boj, u boj" iz opere "Nikola Šubić Zrinski" Ivana pl. Zajca.

Jedva smo dočekali završne taktove zadnje pjesme "Fala" da bismo se mogli pridružiti domaćinima u velikoj fešti koju su priredili povodom spomen - dana blaženog Alojzija Stepinca, a koju smo mi svojim nastupom imali čast uvećati. Ples i veselje trajali su do duboko u noć iako nas je već sutradan, rano ujutro, čekao povratak kući. Kruna svega bila je čestitka fra Marinku za 50. rođendan, točno u ponoć.

Stara poslovice kaže da sve što je dobro brzo završi, a naš posjet Sindelfingenu je bio prekratak. Rastanak s obiteljima bio je tužan, ti divni ljudi su nas primili u svoje domove i srca i zaista je bilo teško reći im "zbogom" tako brzo, no, tješila su nas obećanja da će to ipak biti samo "doviđenja".

Ispred nas je bio još jedan posjet Münchenu, iskupljenje gradu zbog brzine kojom smo projurili kroz njega 3 dana prije. Posebno oduševljenje izazvao je sat s pokretnim figurama na vijećnici pri dnu Marien Platz. Sat svakog dana u podne počinje svoju izvedbu i zaista je sretna okolnost da smo imali priliku biti tamo u to vrijeme.

Još uvijek hladni Split, dočeka nas je u rano jutro utorka, s osjećajem kao da smo tek krenuli na put, ali duboko zahvalni svima onima koji su nam omogućili ovo putovanje: provincijalu fra Željku Tolići, gvardijanu fra Petru Milanoviću-Trapi, župniku fra Anti Vugdeliji te posebno fra Marinku Vukmanu, časnim sestrama Hrvatske katoličke misije u Sindelfingenu, divnim obiteljima, koje su nas udomile na nekoliko dana i tako zbog nas poremetile uobičajeni životni raspored, vozačima, koji su nas sretno doveli natrag, a posebno veliko HVALA fra Stipici Grgatu i časnoj sestri Zorislavi Radić koji su imali hrabrosti uputiti se na tako dalek put s "čoporom" mladih ljudi i što imaju volje i strpljenja svaki tjedan uvježbavati već naučeno s nama.

Župski mješoviti zbor Gospe od Zdravlja u našim misijama u Wuppertalu i Kölnu

Mješoviti zbor Gospe od Zdravlja, pod vodstvom maestra fra Stipice Grgat i sestre Zorislave Radić, pohodio je Hrvatske katoličke misije Wuppertal i Köln, od 22. do 26. travnja 2004. Na putu do Wuppertala posjetili smo Salzburg. U prekrasnoj baroknoj katedrali zapjevali smo «O pruži mile ruke». Razgledali smo potom rodnu kuću velikana glazbe W. A. Mozarta. Sljedeća postaja bila je u hotelu obitelji Sadrić, u Poingu kod Münchena.

Osvježeni i razdragani gostoljubivošću domaćina krenuli smo prema sjeveru. U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Wuppertalu dočeka nas je fra Ante Maleš i Hrvati koji žive i rade u tom dijelu svijeta. Nakon prozivke upoznali smo svoje domaćine i krenuli na večeru i spavanje kod dragih obitelji koji su sve svoje vrijeme izdvojili za nas i lijepo nas ugostili.

Subota je bila dan za razgledavanje Kölna. Ispred velebne katedrale sv. Petra, koja se ubraja među četiri najveće katedrale na svijetu, dočeka nas je fra Josip Lucić, koji nam je u detalje iznio svu ljepotu i bogatstvo katedrale.

Mnoštvo ljudi je bilo oko katedrale, pa je trebalo paziti na svoju grupu osobito kada smo ušli u to velebno zdanje. Katedrala se gradila preko šest stoljeća. Cilj je bio dati dostojno mjesto posmrtnim ostacima sv. Triju Kraljeva. Ovo velebno gotsko zdanje podložno je zubu vremena. Ni brački polumramor tomu nije odolilo.

Razgledavajući katedralu i diveći se ljepotama ostavljenima kroz vjekove, dnevno tako prođu tisuće i tisuće ljudi i ako svatko izreče samo jedan «Oče naš» svijet ostaje bogatiji. Subota navečer, sveta misa i druženje u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Wuppertalu. Bilo je pjesme, priče, jela i pića, domaćini nisu žalili vremena ni truda. I još jednom se mogao potvrditi stih Drage Ivaniševića: «... i kud god idem sa mnom je Hrvatska». Neki su naši iseljenici dočekali i treću generaciju... i još uvijek bez razlike zvoni hrvatska riječ. Ovdje su svi jedno: Zagorci, Slavonci, Dalmatinci... Navečer - šetnja gradom i vožnja visećim tramvajem, jedinstvenom atrakcijom Wuppertala. Nedjeljna sveta misi u crkvi Srca Isusova u Wuppertalu. Misno slavlje je predvodio prof. fra Dušan Moro, a zbor i solisti pod vodstvom fra Stipice i sestre Zorislave jedva su dočekali da pjesmom dadu hvalu Bogu i ujedno zahvale domaćinima na svemu. Mozartova Misa brevis u D duru, Aleluja i Kristu uskrsnom, G. F. Händla, Svrši stopi moje, K. Odaka i par pučkih skladbi, odzvanjalo je prvi put u ušima mnogih. Oduševljenju nije bilo kraja, a posebno maestrovom zbog dobro obavljenog posla. Ručak kod Tonija u restoranu Brela bio je točka na i našeg zajedničkog druženja. Na kraju je uslijedilo - doviđenja Wuppertalu - i put do Kölna. Sveta

misa u crkvi Uznesenja Marijina, koju je predvodio fra Josip Lucić, a naš zbor uljepšao pjesmom za vrijeme i nakon svete mise.

Želja za još kojom šetnjom kroz Köln ostala je neostvarena. Čekao nas je dug put i sljedeća postaja Frankfurt. Nedjelja navečer i šetnja praznim ulicama velegrada, između gorostasa zaustavljali smo dah diveći se starim zdanjima, crkvi sv. Bartolomeja i činjenici da je Hrvatska katolička misija, sa svojim sjedištem u samom centru ove bankarske metropole, još jedna prilika da kažemo Bogu hvala za naše fratre i pomolimo se da ih bude i sutra... Ostavili smo svjetla velegrada i uputili se natrag u Split. Nakon dugog putovanja što reći nego: "Bogu hvala za lijepo vrijeme, za ljubazne domaćine, za organizatora i za fra Antu i fra Josipa".

Bilo je naporno putovanje, ali isplatilo se, vratili smo se bogatiji i sretniji zbog novih i nezaboravnih poznanstava.

Danijela De Micheli Vitturi

Susret braće koja žive i rade u nadbiskupiji Köln

Duboko svjestan činjenice da mnoga braća naše Zajednice, silom prilika, preveliki dio svog života provode samački, izvan samostanskih bratstava sa svim onim negativnim posljedicama koje nužno proizlaze iz takvog stanja - i za braću i za Zajednicu. Provincijski Kapitul je donio odluku o potrebi češćeg susreta braće u pripadajućim samostanima na euharistijskom slavlju, kod zajedničkog stola i na rekreaciji (vidi: Vjesnik Provincije, 2003., br. 2, str. 99.-točka br. 3 zaključka Kapitula).

Mi braća u nadbiskupiji Köln (gdje na prostoru ne puno manjem od naše Provincije živi i radi nas sedmero) sastali smo se i razmišljali o tom zaključku Kapitula. Kako u blizini nemamo «svog samostana» gdje bismo bili pozvani na euharistiju, zajednički stol i rekreaciju, dogovorili smo se o nešto drugačijem i, čini se, za nas u ovom trenutku jedinom mogućem rješenju.

Najprije smo u mjesecu studenom, na susretu u Wuppertalu - na kojem je, osim nas sedmero braće u nadbiskupiji Köln, kao naš gost bio nazočan i definator fra Branko Periša, koji se baš u to vrijeme zatekao u našoj sredini - između nas izabrali svog predstavnika (Sprechera, kaže se ovdje).

Budući da Predstavnik poziva na susrete, činilo se prikladnim da naš prvi ovogodišnji susret on i organizira - naravno, u «svojoj» Misiji. Tako je i bilo. Sastali smo se u Neussu, 9. veljače 2004., odmah poslije pastoralnog sastanka na razini NRW, kojeg je sazvao Hrvatski dušobrižnički ured u Njemačkoj.

U pismenoj pozivnici za naš susret predložen je dnevni red. Držeći se tog rasporeda, najprije smo prihvatili zapisnik prošlog susreta, a onda u razmišljanjima išli točku po točku. Tako smo definirali ulogu predstavnika, a ona bi bila: animirati naše mjesečne susrete, zastupati braću gdje se za to ukaže potreba, ali u dogovoru s braćom. Mandat mu traje tri godine, ali ga braća uvijek mogu opozvati, a i on sam uvijek može donijeti ostavku.

Jednodušno smo podržali kapitulski zaključak br. 3, o susretima braće, i s naše strane istaknuli potrebu i važnost češćeg susreta nas braće ovoga kraja. Zato smo se dogovorili da svatko od nas (na način sličan rekolekciji) jednom godišnje sazove braću u svoje prebivalište, ali ne skupa s imendanom. To bratsko druženje zvat će se SUSRETI, a održavat će se, po mogućnosti, prvog ponedjeljka u mjesecu. Susreti se neće održavati u vrijeme došašća i božićnih blagoslova obitelji prosinac-siječanj, te godišnjih odmora srpanj-kolovoz. U dane naših susreta otkazat ćemo sve druge obaveze i na susretima ostajati do kraja. Slavljenje imendana ostaje kao i do sada, a to znači: kada, gdje i kako tko želi.

Naši bi susreti imali ovu formu:

Zajednička sv. Misa u 11 sati, Srednji čas;

Razmišljanje i razgovor o dogovorenoj temi za koju poticaje daje domaćin;

Zajednički ručak (oko 13 sati);

Bratsko druženje - rekreacija;

Večernja misa (oko 17 sati), kojom završavamo susret.

Organiziranje idućeg susreta preuzeo je fra Josip Lucić.

Fra Miroslav Modrić

LUDWIGSHAFEN: Zborovanje braće koja žive i rade u SR Njemačkoj

Kao i svake, tako i ove godine Gospodnje 2004., braća - koju je Providnost poslala svoj redovnički i svećenički poziv živjeti u Njemačkoj - okupila su se u Ludwigshafenu, na rijeci Rajni, na dvodnevno zborovanje.

Susret i pozdravljanje

Da bismo došli na to naše zborovanje, s povjerenjem Gospodinu prepustismo povjerenja nam «stada», i sa svih strana ove velike zemlje uputismo se i gotovo istodobno našosmo na okupu već u ponedjeljak uvečer. Bilo je to 15. ožujka. A Gospodin, milosrdni Otac, i ove nam godine providi prekrasno vrijeme.

Zna On dobro da nama životno treba biti zajedno, pa nam, eto, i ovoga puta podari proljeće prije proljeća - tri prekrasna, topla i sunčana dana. Zato se mi već tu istu večer, ne samo ispozdravljasmo, nego i razmilismo po onim, nama već dobro poznatim livadama, okruženim visokim grmljem i granjem, koje se nalaze uokolo kuće zborovanja. Ta nam Božja zaštita dobro dođe. Dobro Gospodin zna da mi ni u prijateljskim razgovorima, niti i u bratskim dokazivanjima i uvjeravanjima nismo baš tihi, kako običavaju biti ljudi ovoga kraja. A ni ruke nam ne miruju, a sve u želji da nekomu bratu nešto bolje predočimo, objasnimo ili pak da mu nešto bratski dokažemo. Tako se Bog pobrinuo da drugi, oni s onu stranu živice, i ne vide naš bučni mediteranski govor rukama i nogama, naš smijeh i viku. Svađu, kako i dolikuje braći, ne primijetih. A kako i bih kad mudrost braće zna da se nesuglasice, ako ih i ima, što opet i ne mora nužno biti zlo, rješavaju u skrovitosti, onako «u četiri oka», a tek ako tako ne ide problemi se obzirno iznose pred Zajednicu. A taj dar mudrosti Božje podario nam je Onaj koji nas je i pozvao - u redovnički život.

No jedno nisam mogao ni razumjeti ni prihvatiti. Otkud to da poneki brat, i na onako toplom suncu - kojeg nam je Stvoritelj velikodušno podario i usred lijepe prirode - koja pjeva o Njegovoj dobroti, uokolo hoda mrtvo ozbiljan?! Zar je Tvorac sve te ljepote mrtvo ozbiljan!? Sv. Jeronim, čovjek našeg kraja i temperamenta, čovjek velike duhovnosti, mudrosti i znanja, Mrtvo more u Palestini nazva mrtvim, ne zato što u njemu života nema - iako bi i to bio dostatan razlog, nego ga nazva tim imenom zbog toga što ga na nemir, igru i smijeh valova ništa ne može pokrenuti. To more je uvijek MRTVO OZBILJNO. Toliko ozbiljno da je od te svoje ozbiljnosti i umrlo. Zato, kad god vidim mrtvo-ozbiljno-zabrinutog-brata, u dubini duše svoje znam koliko su igra, smijeh i radost slika Božja. I zahvaljujem Gospodinu za taj dar kojim je nas, Manju braći, obdario.

Zajednički stol i igra

Kad se već sasvim snoćalo, pa i šetnja livadama postala nemoguća, spustismo se malo niže, u «podrum». A domaćin - brat Vuk - već velikodušno spremio domaću nadopunu škrtoj kućnoj večeri. Neka se i ovo zna, ovo je jedini VUK koji prije dijeli i daje drugima nego sebi samomu. Zato se na stolu nađe, uz kruh i piće po izboru, tanko izrezani pršut i deblje isječeni sir. A ta kombinacija ne može zakazati kad, kao ova, dolazi iz krajeva naše mladosti. I onda nastaje druga vrsta razgovora. Sve po manjim skupinama. Ruke ovoga puta nisu puno govorile. Nije bilo ni bučnog govorenja. Ne stoga što bismo mi postali drugačiji, nego zato što nam je u jednoj ruci bio kruh sa sirom i pršutom, a u drugoj puna čaša. A ni usta, valja priznati, nisu bila nezaposlena. Tako i jezik privremeno dobi drugu, mirniju i 'bolju' ulogu.

Tako prođe i ta faza rekreacije. Dođe iduća - igra. Jedni se zabaviše kartama - onim našim domaćim, a drugi balotama - onima što se samo valjaju i onda pogađaju, ali tamo daleko, na kraju plastične staze, neke čunjiće oblika malih ljudi. Meni se u jednom trenutku pričinilo: "Vidi ti nas, kad ne možemo tući po Upravi, koja je uvijek i za sve kriva, onda udrimo po tim malim spodobama, i to onim sigurnim i provjerenim dokazima". Nekad smo učili da se to latinski, čini mi se, kaže: "Argumentum bacculinum" .

Ovdje valja napomenuti, kako primijetih, da 'profesionalni' igrači nekako ne shvaćaju 'amatere', bilo u jednoj ili drugoj igri, pa ih stalno podučavaju. Ti 'amateri' sve to naime shvaćaju samo kao igru i ništa više, pa ne prihvaćaju preveliku ozbiljnost pri tom večernjem poslu. S druge pak strane, čini se da 'profesionalci' najradije gledaju na sebi zadani cilj - pobjedu, pa to više i nije igra. Zbog toga su obično veoma ozbiljni. I preozbiljni! Za 'amatere' je to bilo i ostalo samo bratsko gubljenje vremena. I tako to ide do kasno u noć. Na spavanje ide kako komu odgovara.

Što se ovoga dijela zborovanja tiče, sutradan se stvar ponovila s jedinom razlikom što su se preko dana, na suncem obgrljenoj livadi, pronašle i balote, one prave, domaće.

A da je i ovaj dio zborovanja važan i dobar potvrdio je i naš Provincijal jer ni sam nije mogao odoljeti tim izazovima pa se bratski uključio u igre. Nekima koji su se naglas pitali: «Je li Provincijal dobio ili izgubio u bratskom nadmetanju?», začuđeno odgovorih: «Pravi poglavar nikada ne gubi kad mu braća dobivaju!»

Predavanje i diskusije

Ovaj dio zborovanja započeo je odmah u utorak ujutro. Najprije je fra Željko - provincijal izvijestio o svom posjetu raznim crkvenim institucijama u Njemačkoj, koje su povezane s nama i našim ovdašnjim poslanjem. Izvijestio nas je i o stanju braće u Provinciji. Nakon toga su, kako je plan i nalagao, slijedila četiri izvješća, odnosno predavanja, koja su trebala biti osnovica za našu raspravu. Brat Josip Bebić govorio je onako općenito o misijama i misionarima u Njemačkoj. Brat Vuk Buljan, koji je i moderirao ovaj dio zborovanja, naglasio je da nam valja razdvojiti vlastitu sudbinu od sudbine misija i tek tada rješavati njihovu i našu budućnost.

Brat Josip Klarić, poslije kratkog predavljanja Smjernica BK Njemačke o ovom pitanju, izvijestio nas je o našoj starosnoj dobi, gdje se matematičkom preciznošću moglo odrediti kamo idemo i kakva nam je budućnost - bliža i daljnja. Brat Ante Vučković, na slikovit način usporedi naše stanje sa stanjem Jone proroka. Dok je bjesnilo nevrijeme, koje je posadi i brodu ozbiljno

zaprijetilo propašću - a čemu je Jona uzrok - on, Jona, spava. Svi se na brodu mole i bore s nevoljama, iz broda izbacuju suvišan teret ne bi li nekako izišli iz oluje i nevolje, samo Jona spava. Niti moli, niti se bori. Za njega problema nema.

Mi Zajednica smo brod koji se pretovario. Imamo obveza više nego ih možemo nositi. Oluja je nastupila. Tereta se valja riješiti - što brže to bolje! - da bismo preživjeli i izvršili povjerenu nam zadaću. Na nama je da odaberemo čega ćemo se najprije odreći i početi živjeti u skladu s našim mogućnostima. Znamo da se nitko lako ne odriče stečenoga, ali izbora nema. Valja nam odabrati koju poziciju, mjesto, kuću, crkvu ili čak samostan moramo predati drugom jer ćemo inače s tim, za nas danas preteškim teretom, i sami potonuti. Ovdje bi Jonino - naše ! - spavanje bilo kobno. No možda i nas probudi posada našeg broda koji se zove svijet.

I onda nastaje diskusija. Vidimo mi da nas je manje i da smo stariji - ta nismo glupi! Znademo i da ne možemo držati sve pozicije koje želimo, ali je teško razdvojiti službu od službenika. To ponekad ide tako daleko da se stanje potpuno izokrene. Služba se čuva da bi se službenik zaštitio ili nagradio. Kao da mi sav svoj franjevački i svećenički poziv iscrpljujemo tim da budemo župnici, pastoralci. Kao da ne postoje i drugi oblici apostolata, drugi načini svjedočenja! S druge pak strane, u ponekoj glavi umovanje gradi kule u oblacima po kojima se nijedna preuzeta obveza, odnosno balast ne bi smio ispustiti. Ni onda kad i nas same vuče u nepovrat.

Od sve naše rasprave o ovome dade se tek izvući to da o navedenom razgovaramo na našim susretima na razini biskupija, jer su i problemi uvelike baš tom razinom određeni. Tu nastale prijedloge valja pismeno oblikovati i s tim doći na naše Jesensko zborovanje. Na taj bismo način, barem do daljnjega, odgodili onu narodnu: «Muko moja, prijeđi na drugoga!»

Nepredviđeno programom našeg zborovanja - ali veoma korisno - u utorak poslije podne održano je predavanje karmelićanina Wolfganga Schumachera, tajnika Unije viših redovničkih poglavara i poglavarica (skraćeno: VDO - vereinigung deutscher ordensoberen). Predavač nas je proveo kroz šumu važećih njemačkih zakona i propisa glede redovnika i njihova 'baratanja' novcem. A tu su u pitanju naša zdravstvena osiguranja, kolekte te raznorazne pomoći i doprinosi.

Poslije tog predavanja imali smo osjećaj da se nalazimo u minskom polju i da svaki trenutak može eksplodirati koja mina i nanijeti veliku štetu nama pojedincima i našoj Zajednici. Na kraju smo uočili da mi ipak nismo stručnjaci za pravne propise ove zemlje, a praksa i znanje koje smo donijeli sa sobom ni izdaleka nisu dostatni. Upravo zbog toga smo se, čini se, lako dogovorili,

te predložili i prihvatili da brat Bože Ančić bude naš pridruženi član VDO-a, da nas o svemu izvijesti i po potrebi uputi kako ne nagaziti na koji od mnoštva propisa - mina, i ne izazvati eksploziju koja bi se na daleko čula. A sve se ovo, uz dobru volju i valjan trud, može dovesti u sklad s ovdašnjim propisima i općenito legalizirati naš status ovdje u tuđoj zemlji.

I o ovim poteškoćama živo raspravljamo. Na kraju dogovorismo da braća u svakoj biskupiji o tomu rasprave i, s pismenim zaključcima, pošalju svoga predstavnika na zajednički skup kojega će organizirati i voditi brat Bože Ančić. Tek odatle valja napismeno poslati prijedloge Provincijskoj upravi. Na ovakvim skupovima na kraju obično dolazi ono: *razno*. Tu se onda, kako znamo, o svemu i svačemu govori. Sve što je nekome na srcu, ide vani. Toga kod nas ovoga puta nije bilo. Neki rekoše: "I bolje!" To *razno*, naime, samo razne probleme donosi. Tu čovjek - pa i manji brat - lako upadne u napast da izmiruje neke tko zna od kad neizravnate račune, bilo sa sobom samim bilo s drugim. A to onda dovodi do iracionalnog svrstavanja i svega onoga neželjenoga što s tim putuje.

Eto tako mi u bratskom raspoloženju završismo naše ovogodišnje zborovanje. A na samom kraju zaključismo - bez ijednog glasa protiv: "Ubuduće ćemo se sastajati dva puta godišnje". Jednom u proljeće - kao i dosada, drugi put u jesen.

Fra Miroslav Modrić

MARIENTHAL: U Marijinu zagrljaju

Više od tri tisuće vjernika iz HKM Darmstadt, Fankfurt, Giessen, Hanau, Mainz, Koblenz, Kelkheim, Offenbach, Rüsselsheim, Wetzlar, Wiesbaden i Würzburg došlo je na duhovski ponedjeljak u marijansko svetište Marientahal da zajednički proslave blagdan Marije Majke Crkve.

Ovo se marijansko svetište nalazi u biskupiji Limburg, u neposrednoj blizini Wiesbadena, glavnoga grada savezne pokrajine Hessen.

Bogoslovno slavlje

I dok su neki vjernici kupovali pobožne predmete i uspomene iz Marienthala, drugi su se ispovijedali. A kada je završilo ispovijedanje, započela je pobožnost Križnog puta koju je vodio fra Ante-Krešo Samardžić iz Frankurta, a tekstove postaja čitali su vjernici iz različitih misija.

Na početku svete mise, koju je predvodio dr. fra Željko Tolić, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita, a s njim je sumisilo

šesnaest svećenika iz susjednih hrvatskih katoličkih misija oko Frankfurta, fra Petar Vučemilo iz Frankfurta, pozdravio je Gospine štovatelje.

Preko svete mise svirala je s. Pavlimira Šimunović iz Frankfurta, a pjevane su Gospine pjesme. Biblijska čitanja čitali su mladi.

Provincijal, fra Željko Tolić propovijedao je glasno, jasno i sadržajno, kao pjesnik, govornik i vrsni bogoslov. Njegove su riječi vjernici upijali kao što suha zemlja upija kapljice kiše poslije dugih ljetnih suša.

Na početku propovijedi fra Željko je kazao: “Dragi narode Božji, narode Marijin, narode vjernički, narode hrvatski. Hvaljen Isus i Marija! Pozdravljam vas časnim pozdravom naše svijesti i povijesti, pozdravom koji se hvala dobrome Bogu još uvijek čuje i nemojte ga zaboravljati, jer ovaj pozdrav kao prst i njegov nokat od davnina idu zajedno. Pa zbog toga neka se čuje, i što češće i što slađe”. I nastavio je ovako: “Zanimljivo je, kada Bog u Svetom Pismu izgovara riječ žena! žena, majka, djeвица. Izgovara je na početku Biblije i na kraju Biblije. I danas smo mi svi došli ovdje čuti taj Božji govor, Božji šapat. I svatko to od vas čuje i razumije i u dubinama svoga srca osjeća. I zato smo danas došli ovdje. A Božja propovijed, Božja poruka i Božja riječ nama, našem vremenu i našem naraštaju, zbijena je danas samo u jednu jedinu riječ - Marija! Ta jedna riječ, jedna osoba, jedno ime, ta žena, žena koja se uzdiže u suncu i mjesecu da pobijedi naše strahove, da nam nešto poruči, da nas zapravo iznova rodi. I rekoh, zanimljivo je doista kada Bog u Svetom Pismu izgovara tu riječ - žena. Izgovara je na početku Biblije i na kraju Biblije. Na početku, nakon što je opisano kako je naša pramajka Eva popustila napasti, kad je zmija prevarila slabu ženu. Čitamo, kako Bog kaže, da će doći velika blistava žena koja će satrti zmiju. To Božje obećanje, te Božje riječi s početka Biblije glase: Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvogoga i roda njezina. On će ti glavu satrti, a ti ćeš mu vrebati petu. Tako to stoji na početku Biblije u knjizi Postanka. Ta Božja propovijed nalazi se i na kraju Biblije. Upravo na njezinim posljednjim stranicama u knjizi Otkrivenja. Sv. Ivan, ljubljani Kristov učenik, zapisao je svoje viđenje. Njemu je bilo dano vidjeti veliku blistavu ženu kao znak na nebu. I piše Ivan: Veliki znak pokazao se na nebu. žena suncem zaodjenuta. Mjesec joj pod nogama, a zvijezde joj oko glave. I na nju nasrće zmaj, to jest sotona, davao pakleni, da joj proždre dijete, ali ne može. Žena pobjeđuje!

Vidite, braćo i sestre, tako je to zapisano u Bibliji. Na početku se bori zmija i žena, a na kraju žena pobjeđuje zmaja. Znači da je cijela povijest smještena i da stoji između ta dva znaka. žena protiv zmaja! Možemo ići još dublje u povijest i vidjeti da se to kroz povijest stalno, stalno ponavlja”.

Govoreći dalje o narodu Božjemu koji čezne za Marijom, fra Željko je nabrojio Božje i Gospine pobjede pod Sinjskom tvrđavom (1715.) i kod Lepanta (1571.), te Gospina ukazanja u Lurdu i Fatimi maloj djeci, a ne filozofima i političarima. I svoju je propovijed završio: “Uzalud je moliti se Majci nebeskoj, ako ne poštuješ majku svoju rođenu koja te devet mjeseci pod srcem nosila i bezbrojne noći nad tobom probdjela. Ako ne poštuješ utrobu iz koje je niknuo život, tvoj i tvoje djece, onda, čovječe, i nisi čovjek! I ne samo da poštuješ majku Crkvu, nego također i majku, majku domovinu. Svoju zemlju, svoj narod, svoj jezik, svoju kulturu, svoj obraz i svoje ime. Svatko to mora ljubiti, cijeniti, štovati da bi bio čovjek, ali potpun i kompletan čovjek, a ne razlomak i karikatura od čovjeka. Jer, vidite, s Marijinim vremenom došlo je i vrijeme naroda. Zar nije zanimljivo da u isto vrijeme kad svi narodi traže Majku nebesku, gotovo svi narodi traže i majku domovinu. Netko je možda mislio da se može biti bez domovine, da nije važno ni tko si, ni što si, ni odakle si, ni tko ti je otac, ni tko ti je mati. A danas, danas više nije tako. I dobro je da je tako! Danas svi traže da budu ono što jesu, da budu svoji na svome, da svojim jezikom govore, da svoju slobodu imaju, da barjak svoj viju i da svoje pjesme pjevaju, da zemlju svoju čuvaju i djeci je predaju. I sve to, braćo i sestre, ide zajedno. I život, i dom i domovina, i majka i ljubav”.

Mnogi su mi vjernici poslije svete mise govorili kako ovakve lijepe propovijedi nisu čuli u svome životu. A kada su čuli da sam je snimio, izrazili su želju da je presnime. I očima sam vidio, da su mnogi vjernici pružili desnicu propovjedniku i čestitali mu!

S pjesmom i plesom kroz Hrvatsku

Nakon objeda i odmora započeo je kulturno-zabavni dio hodočasničkog programa, koji se odvijao u Rheingauhalle u Eltvilleu kraj Wiesbadena. U programu su sudjelovala djeca iz Kelkheima, pobjednici na Festivalu domoljubnih pjesama održanog u Kelkheimu. Djeca su iz Offenbacha pjevala duhovne pjesme, a dramska grupa djece iz Mainza izvela su Igrokaz o Isusovu životu.

U programu su sudjelovale i tri folklorne grupe iz Frankfurta. One su izvele splet latino-američkih plesova i ritmičke pokrete na pjesmu Ave Marija, te završni dio iz opere «davao u selu». Folklorna grupa iz Rüsselsheima izvela je Zagorsko kolo, a folklorna je grupa iz Wiesbadena otplesala narodno kolo iz Slavonije i otpjevala Gospin hvalospjev «Veliča, duša moja Gospodina», uz ritmiku.

Bosanski franjevac fra Ivo Alilović otpjevao je iz opere «Zrinski» I. Zajca završni dio: «U boj, u boj».

Zabavni je dio programa bio povjeren VIS-u «Moriss band». Dok su mladići i djevojke plesali, djeca su se igrala po zelenoj travi oko Gradske dvorane, a odrasli su sjedili za stolovima u Božjoj prirodi i izmjenjivali životna iskustva.

I kao što su naši vjernici došli u miru i redu u Marienthal na hodočašće i u Eltville na kulturno zabavnu priredbu, tako su se u miru razišli k svojim kućama.

Marijanska hodočašća su duševna osvježenja i fizička rasterećenja.

Ovdje je zgodno napomenuti da se hodočasnički duh u marijanska svetišta prenaša sa starijih na mlade.

Hvala dragome Bogu i Blaženoj Djevici Mariji koji su nam dali život, milost vjere i lijepo vrijeme, da smo se okupili u velikome broju.

Velika hvala svim svećenicima, a posebno propovjedniku i fra Petru Vučemilu. On je bio upriličitelj ovoga hodočašća. Hvala svim časnim sestrama i dušobrižničkim suradnicima. Hvala sudionicima kulturno-zabavnog programa. Hvala osoblju Rheingauhalle koji su nas lijepo ugostili i poslužili. Neka ovogodišnje marijansko hodočašće u Marienthal bude sačuvano u pamćenju i u srcima svih sudionika.

Fra Berislav Nikić

BAD HONNEH: Duhovne vježbe za svećenike i đakone

Hrvatski dušobrižnici i đakoni, koji obavljaju dušobrižničku službu u hrvatskim katoličkim misijama u Francuskoj, Njemačkoj, Švicarskoj i Švedskoj, održali su duhovne vježbe u Katoličkom socijalnom institutu u Bad Honnefu, od 1. do 4. ožujka 2004. godine.

Upriličitelj duhovnih vježba bio je Naddušobrižnički ured u Frankfurtu, na čelu s fra Josipom Bebićem, a voditelj duhovnih vježba bio je dr. Željko Tanjić, asistent fundamentalne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

Glavne teme, o kojima se vodila rasprava, poslije svakoga predavanja, bile su: Tko je kršćanin?, Označeni križem, Rizik vjere i Potreba za drugim.

U ovaj su program bile uključene zajedničke mise, molitve časoslova i služba pomirenja.

Mnogi su svećenici, prije dolaska u Bad Honnef ili za slobodno vrijeme otišli u posjet bolesnom subratu fra Mihovilu Mariću, voditelju HKM u Mettmannu, koji se nalazi u bolnici Sv. Martina u Langenfeldu.

Duhovno osvježeni te psihički i fizički odmoreni sudionici duhovnih vježbi razišli su se na četiri strane Europe ponovno spremni nastaviti s radom na «njivi Gospodnjoj».

Fra Berislav Nikić

BERLIN: Tragom Isusovih riječi - «I TI SI VRIJEDNA»

RAZGOVOR:

Fra Anđelko Domazet, prof. dr. teologije voditelj duhovne obnove

Tema duhovne obnove upriličene u Hrvatskoj katoličkoj misiji, pred Uskrs od 5. do 7. travnja, bila je “*Bog mira i čovjekov nemir*”, a predavač i voditelj duhovnih meditacija bio je dr. fra Anđelko Domazet iz franjevačke Provincije u Splitu.

Kada je prije par mjeseci u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu duhovnu obnovu vodio fra Ivo Pavić, vikar franjevačkog samostana iz Tolise, župljani su bili iznenađeni novim, nekonvencionalnim načinom propovijedanja. Karizmatični propovjednik izazvao je tada pravu euforiju među vjernicima. Ovoga puta tu vrstu oduševljenja zamijenila je predana pažnja. Fra Anđelko Domazet izuzetan je predavač, izvanredan poznavatelj humanističkih znanosti i primjene psihološke analize, predan, koncentriran i pažljiv voditelj meditacije. Vodeći zainteresirane slušatelje kroz teme o vjeri i samopoštovanju, preobrazbi osjećaja ljutnje i pohlepe kao i o potrebi praštanja, pokazao je kako se možemo duhovno osnažiti, olakšati si svakodnevnne terete, tamu zamijeniti duhovnim svjetlom i vjeru živjeti s ljubavlju i radošću, a ne u strahu.

U kraćem razgovoru, vođenom nakon propovijedi i meditacije, upoznala sam fra Anđelka Domazeta i kao susretljiva, otvorena i ugodna sugovornika.

- *Fra Anđelko, znamo da ste rodom iz Sinja, da ste profesor i doktor teologije i da ste na službi u Splitu, recite nam i nešto više o vama?*

- U profesionalnom smislu može se reći još i to da sam urednik liturgijskog časopisa “Služba Božja” koji izlazi od šezdesetih godina. Dakle, to je jedan

teološki časopis sa praktično liturgijskim usmjerenjem. Specijalizaciju iz fundamentalne teologije sam završio u Rimu, na Gregorijani. Dakle, predajem, bavim se uredništvom, a i desetak puta godišnje održavam ovakve duhovne obnove i meditacije.

- Pažljivo sam pratila vaša dojmljiva predavanja. Imate vrijednu sposobnost psihološke analize. Istovremeno me vrlo veseli da se Vaš način toliko razlikuje od prethodno viđenog, da vjernici ne upadnu u klišee, nego upravo mogu željno očekivati nove duhovne obnove. Što Vi mislite o načinu na koji propovijedate? Kako ljudi to prihvaćaju?

- Naravno, imam jedno svoje iskustvo. Jednostavno pokušavam oslušivati vrijeme u kojem mi živimo. Da bi posredovali sadržaje vjere ne možemo zaobići interdisciplinarnost. Dakle posredovati ljudima sadržaje vjere na jedan razumljiv način. Mi to ne možemo ako ne koristimo određene kategorije današnjih humanističkih znanosti. Potrebna je osobita suradnja između duhovnosti i psihologije. Kroz ova zadnja dva stoljeća otkad je psihologija nastala kao zasebna znanost postala je dragocjena pomoć u tom jednom upoznavanju sebe, u duhovnom rastu. Mi ne možemo rasti ako u isto vrijeme ne spoznajemo sebe, ako ne radimo na sebi, ako ne uđemo u proces jedne preobrazbe. Jer onda ta naša vjera visi u praznom prostoru i nije utjelovljena unutar naše svakodnevne egzistencije. Onda imamo jednu pasivnu vjeru koja ne djeluje terapijski, koja ne mijenja unutarnje emocije, negativne misli, strahove nego tako vjerujemo ali smo u biti puni strahova, zavisti, pohlepe, negativnih misli.

- Duhovnost treba pomoći čovjeku da se oslobodi mnogih uvjetovanosti i pogrešaka koje radi iz neznanja jer mu fali svjetlo, uvid, mudrost življenja. Upravo duhovnost uz pomoć drugih znanosti, prije svega, evo, psihologije, može pomoći čovjeku da živi na jedan mudriji način, da ostvari svoje potencijale i da na taj način bude na blagoslov sebi i onima s kojima živi.

- U svojim ste predavanjima, po svim pravilima analitike, izvrsno razložili ljudsku iskompleksiranost, čovjeka žrtvu, Isusovom rečenicom - I ti si vrijedna - potakli ste mnoge na razmišljanje, što oni mogu učiniti da se doista tako osjećaju.

Vaša predavanja se čine veoma potrebna svima, a osobito mladima koji se tek duhovno izgrađuju. Radite li sa mladim ljudima?

- Radim, koliko je to moguće. Na žalost, i mi ljudi u Crkvi često radimo paralelno na više službi. I profesor sam i urednik i održavam ovakve duhovne obnove, tako da ne radim s mladima onoliko koliko bih htio, mogao ili koliko bi bilo potrebno jer jednostavno postoje neka fiksna zaduženja.

Kada god uspijem rado prihvaćam ovakve pozive. S mladima na poseban način dolazi do izražaja ova kriza prenošenja vjere. Njima jednostavno tradicionalni izričaji više ništa ne govore, to je jedan hermetičan govor i oni više ne razumiju što to znači Spasitelj, što znači otkupljenje. Zato im na poseban način treba prenijeti iskustvo Božje blizine, osjećaj samopoštovanja, prenijeti im jednu mudrost da znaju razlikovati bitno od sporednog, dobro od lošeg, vrijednosti koje im mogu sutra pomoći da dođu do nekog cilja, do nekog ispunjenja u njihovom životu. Njima nije nimalo lako i mi podcjenjujemo njihovu situaciju. Oni su u jednom ozračju u kome svakodnevno susreću na stotine različitih ponuda, svjetonazora, različitih stilova života i nije im se lako orijentirati.

Autoritet kršćanske baštine im treba ponuditi kao jedan orijentir u tom općem kaosu, provjerene vrijednosti na kojima su ljudi tisućama godina temeljili svoj život. To je vjernost, suosjećanje, vrijednosti koje ništa ne može poljuljati. Načini na koje se te neprolazne vrijednosti kršćanstva prenose ne moraju biti jednoobrazne, vrijeme je da se naučimo na jedan unutar crkveni pluralizam jer nemamo ni svi istu duhovnost. Bog nas je stvorio različitima. I zato i ne treba reći, to je jedini način. Vjernici trebaju naučiti razmišljati i prepoznavati što čini dobro njihovoj duši, a što ne.

Smatram da ne treba poticati osjećaje straha i krivnje. Isus nije htio da zarobljujemo ljude, da ih plašimo i strahom privodimo obraćenju. Isus je u svakome pokušao vidjeti ono pozitivno, svijetlo i imao je povjerenje da ta svijetla strana može nadvladati. Vjernicima treba reći da imaju potencijal u sebi, da mogu izgraditi osobine kojima se mogu zaštititi od negativnih utjecaja. Bog ne želi da mu ljudi dolaze iz straha nego iz potrebe za ljubavi, za svjetlom. Tama se i tjera tako da se upali svjetlo.

Uz zahvalnost Fra Anđelku Domazetu na razgovoru, recimo još da je i, drugo ovogodišnje, organiziranje duhovne obnove u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu, pokazalo da su vjernici u potrazi za odgovorima na svoja pitanja i svjetlom i za svoje nejasnoće, otvoreni za nove oblike i načine propovijedanja i duhovnog traženja.

Veoma raduje činjenica da naša Crkva izgrađuje, obrazuje, usmjerava i smatra potrebnim takve različito produhovljene i intelektualno orijentirane propovjednike koji su vjernicima, u tom svakodnevnom traženju svjetla, na pomoći i koji pri tome ne gube utrku ni s vremenom u kome žive, a ni s temeljnim, neprolaznim vrijednostima kršćanstva.

Sonja Breljak

RÜSSELSHEIM: Tebe Boga hvalimo

Dušobrižnička suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Rüsselsheimu te članovi misijskog župnog vijeće, upriličili su u prostorijama Misije 3. ožujka 2004. godine, svečanu Službu Božju, na prvi spomen-dan, srčane operacije svoga župnika, fra Berislava Nikića.

Svečanu, zahvalnu Službu Božju, predvodio je fra Berislav, a s njim su koncelebrirali franjevci Bosne Srebrne: fra Ivica Alilović i fra Anto Tomas.

Fra Ivica je župnik na njemačkoj župi kod Limburga, a fra Anto u Čeravcu, Bosanska Posavina. Na misi su sudjelovale bosanske sestre franjevke iz Mainza, te članovi župnog vijeća s životnim suputnicama uz više vjernika iz Misije i Mainza.

Fra Berislav je na početku sv. Mise rekao: «Ovo je prva obljetnica operacije moga srca, u kojemu je prije godinu dana, srčani zalistak od mesa zamijenio zalistak od plastike. Hvala Bogu, Majci Božjoj i vama, te medicinskom osoblju iz bolnice u Mainzu. Bez Božje pomoći, Marijina zagovora i vaših molitava, te danonoćnih molitava moje majke, braće, sestara, prijatelja i dobročinitelja i velike i svesrdne pomoći cijelog medicinskog osoblja u bolnici u Mainzu, ja večeras ne bih bio među vama. Bio bih u grobu, u Hrvatskoj! Hvala vam!»

Na svršetku mise, u prostorijama misije nastavljeno je zajedničko druženje uz bogat domjenak kojega su organizirali članovi župnoga vijeća, na čelu s Bosiljkom Dizdarom i Jozom Juričićem. Na licima župnika i sudionika vidjela se radost, a s njihovih usana, odzvanjale su riječi bogoljubnih i domoljubnih pjesama.

Fra Berislav Nikić

SINDELFFINGEN: Korizmena događanja

Više od sedamsto hrvatskih vjernika, uz Nijemce i vjernike drugih narodnosti ulicama Sindelfingena svjedočili su svoju vjeru u respetoga Krista u pobožnosti Križnog puta ulicama Sindelfingena, na Veliki petak 9. travnja.

Pobožnost je predvodio voditelj Hrvatske katoličke misije Sindelfingen fra Marinko Vukman. S hrvatskim obilježjima vjernici su u sat i pol vremena procesije sindelfingeškim ulicama, na hrvatskom i njemačkom jeziku, kroz četrnaest postaja svjedočili svoju vjeru.

Na križnom putu pojedinci nekršćanskih zajednica u znak poštovanja dočekali su i pozdravljali sudionike procesije. U pobožnosti križnog puta molili su za mir na Bliskom istoku, Iraku i drugim kriznim žarištima diljem svijeta. U molitvama su se prisjetili nevinih žrtava i Golgote koju je prolazio hrvatski narod, moleći posebno za invalide domovinskog rata.

Na početku križnog puta o. Vukman pozvao je nazočne da im Krist bude uzorom, jer je iz svoje ljubavi prema čovjeku uzeo križ i predao se u smrt za otkupljenje njegovih grijeha. Spomenuo je i teški križ koji nosi hrvatski narod kako zbog teških socijalnih prilika, ali i zbog nedavnih haških optužnica.

Nakon križnog puta obredi su nastavljeni u crkvi Presvetoga Trojstva, gdje je o značenju križa govorio o. dr. Ante Akrap.

Lokalni mediji s velikom pozornošću popratili su hrvatski križni put, ističući ga kao uzor očuvanja nacionalnog i vjerničkog identiteta te otvorenosti prema suvremenim tokovima života.

Uskrsu je u Misiji prethodila biblijska duhovna priprava. Kroz nekoliko večeri o. Ivan Mihalinec, misionar u susjednoj misiji Nagold uz voditelja o. Vukmana i pastoralne sudionice s. Rozariju Ćurić, s. Bogoljubu Jurić i s. Emanuelu Škaricu obradio je biblijske starozavjetne i novozavjetne likove i njihovu otvorenost prema Bogu.

U bogatom sadržaju duhovnih događanja u Misiji priređen je na V. korizmu nedjelju koncert duhovne glazbe kantautora Luke Balvana. Za vrijeme mise predvodio je liturgijsko pjevanje, te prije i poslije mise održao kraći koncert.

Te nedjelje, i dan ranije, mnoštvo vjernika pristupilo je sakramentu pokore, a ispovijedalo je deset svećenika iz okolnih misija.

Na biskupijskom susretu mladih na Cvjetnicu u Rottenburgu prepoznatljiv je bio nastup zbora mladih iz HKM Sindelfingena, koje vodi Kristina Ljubičić.

U sklopu skorog Svjetskog susreta mladih u Kölnu pjevanjem na hrvatskom jeziku svjedočili su svoj hrvatski katolički identitet, te izvođenjem pjesama na njemačkom i engleskom jeziku svoju pripadnost Katoličkoj Crkvi i otvorenosti pozitivnim vrednotama i cijelome svijetu.

U korizmenom duhovnom programu priređen je i seminar za ženidbu od 11. do 14. ožujka. Kroz pet večeri tridesetak mladih pripremalo se za sakrament braka. Početkom ožujka u biskupijskoj kući u Schranbergu u duhovnoj obnovi sudjelovali su ministranti HKM Sindelfingen.

(č)

BERLIN: Likovna tribina i koncert

Jedna od ljudskih vještina, koja ima svrhu izraziti lijepo, jest umjetnost. Platon umjetnika naziva čovjekom Božjim. Tu će ideju nastaviti Schelling, a potom Martin Heidegger. Oni će reći da jedino umjetnost ima moć razbiti šutnju

bitka i dati mu novi smisao postojanja. Glazba pjesništvo, slikarstvo, graditeljstvo, itd. postaju izraz duše, oblik molitve.

Slikom, skulpturom i glazbom progovorila je duša umjetnika koji su se predstavili u velikoj dvorani Hrvatske katoličke misije, Stresemannstr. 66, uoči bijele nedjelje ili Malog Uskrsa.

Slikama su se predstavili Boris Žuro, hrvatski slikar u Berlinu i djeca Hrvatske dopunske škole sa svojim kreativnim ostvarenjima. Izložene skulpture bila su umjetnička djela Jakova Jukića, kipara iz Muća.

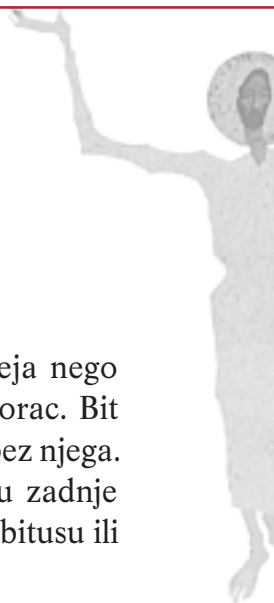
O slikaru Borisu žuri govorila je prof. Helena Perić Jadrić. Zapaženi su bili i referati o hrvatskim umjetnicima Meštrovicu, Lackoviću i Kloviću koje su izrekli mladi iz Hrvatske dopunske škole.

Glazbeni dio obogatile su dvije vrsne umjetnice iz Zagreba Andrea Feitl, klavir i Marija župić, klarinet. Odsvirale su: Emil Cossetto - Cantilena; C. Saint Saëns - Sonata za klarinet i klavir Op. 167 ; B. Martinu - Sonatina za klarinet i klavir i Robert Schumann - Phantasiestück, Op. 73. Uspijele su preko glazbe prenijeti osjećaje koje je i narod prepoznao.

Umjetnice su svirale i na nedjeljnim misama u crkvi sv. Klementa, pred velikim brojem hrvatskih katolika.

Pred sam kraj kulturne večeri, slikar Boris Žuro uvodio je najmlađe u tehniku crtanja. Oduševio je djecu i njihove roditelje koji su izazvani spontanošću svoje djece odmah izrazili želju pomoći svojoj djeci u razvijanju njihovih talenata.

Fra Jozo Župić

Blagodat susreta

Dragi brate, želim ti mir i dobro!

Jedan naš pokojni teolog rekao je da se na Božić nije rodila ideja nego Emanuel. A to je osoba, Bog živi, životvorni, oživljavajući, životvorac. Bit ljudskog života dolazi od njega, bit kršćanskog života nemoguća je bez njega. Bit redovničkog života jest on sam. Habit koji nosimo, doduše u zadnje vrijeme sve rjeđe, slikovito nam govori o potrebnom duhovnom habitusu ili stanju koje se formira unutra, ali iznutra djeluje i na vanjštinu.

Na hodočasničkom smo proputovanju prema Nebu od kolijevke pa do groba. Biti franjevac znači otkrivati Isusa, znači prepoznavati da sam pozvan od Isusa i da sam poslan Isusovima. Način na koji možemo danas djelovati može biti prikladan i ljudima prihvatljiv, ukoliko smo se susreli i susrećemo na poseban i osoban način s onim koji nas je pozvao u život, a mi ga u nekom trenutku života snagom susreta i to takvog da mu nijedan drugi susret nije ravan, prepoznasmo kao blago ili biser zbog koga se isplati sve prodati kako bi kupio tu njivu u kojoj se to blago nalazi. A trgovac ne bi bio trgovac kada ne bi zaradio.

Prema tome, ako se svega odrekne kako bismo stekli biser koji se zove Krist, onda znamo da stječemo puno više negoli ostavljamo. Zato je jedna od točaka preispitivanja našega dosadašnjeg hoda pitanje: - Osjećam li se gubitnikom ili dobitnikom u ovom zvanju. Osjećam li se u bitnom zakinutim ili bitnim obdarenim? Je li u meni prisutna duboka životna radost ili već osjećam težinu životnog umora i nemoć da drugima budem svjedok takvoga Boga kakav nam se u Isusu objavio i za kakvoga je Isus svjedočio. Na tom životnom putu znamo da nije sve ružičasto. Govorili su nam, a i sami smo otkrili da je početak redovničkog života ispunjen oduševljenjem koje se na poseban način rađalo u novicijatu. Ali, slijedom nekih nesporazuma stalno se podrazumijevalo, makar se to verbalno nije izricalo da bi novicijat bio vrhunac redovničke duhovnosti. Pitam se međutim: ako je već na početku kraj, što bi onda trebalo biti na kraju? Možda početak?! Ako smo u novicijatu kadri dati deset puta život za Isusa, po kakvoj nam je to logici pet minuta prije smrti teško čuti i prihvatiti da bismo mogli umrijeti?

Novicijat može biti vrhunac zaljubljenosti u Isusa, ali ne i ljubavi. Kao što i trenutak sklapanja braka zaručnika nije vrhunac njihove međusobne ljubavi nego tek dobar početak. Na kraju je punina, a na početku je najslabije. Zato je opasno na početku se zatrpiti prekomjernom duhovnošću. Valja se, naprotiv voditi mudrošću razboritog doziranja duhovne hrane i duhovnog vježbanja kako bismo sve više rasli i kako bismo izrasli u osobe koje mlađem naraštaju mogu biti putokazi na putovima franjevaštva i kršćanstva. A vrlo nam je dobro poznato da mladi slušaju ono što stariji žive više nego što stariji govore.

Zato sam znao nekim roditeljima savjetovati da djeci nakon punoljetnosti prestanu previše govoriti jer od tada više do njih dopire slika negoli riječ. Nije, naime, ideal odgoja Isusova riječ upućena učiteljima zakona: *Slušajte ono što govore, a ne vladajte se po onome kako žive!* Ipak nam za jedan takav korak treba odvažnost nadilaženja uobičajenog poimanja masovnog vjerništva i neosobnog franjevaštva. Masa se nikada masovno ne odlučuje na obraćenje. Redovito to započinje od pojedinaca.

Svojevremeno sam s jednim našim poznatim franjevcem nadugo i naširoko razgovarao o različitim životnim temama i dilemama pa smo se među ostalim dotakli i toga kako je i franjevaštvo u krizi. Složili smo se da je to istina i odlučili smo nešto poduzeti u tom smjeru. Dogovorili smo se da započnemo obnovu, i to tako da započnemo od sebe.

Nije samo franjevački red u krizi. U krizi je cijela Crkva, u krizi je čovječanstvo kao takvo. U krizi su vrednote. Na nama je da ponovno otkrivamo Isusa kao temeljni stožer našega života kako je otkrio i otkrivao Franjo iz Asiza. Franjo, kad je pri koncu svoga života vidio da red ide putem koji on nije zamišljao, niti se s tim slagao, grčevito se pitao što će biti od franjevačkog reda. U susretu s Gospodinom kome je izložio te svoje muke i poteškoće, Gospodin ga je pitao tko je osnivač franjevačkog reda: «Ti ili ja?», Franjo je odgovorio: «Ti, Isuse!». Tada mu je Isus rekao da je sudbina franjevačkog reda njegova, a ne Franjina briga. Franjo se, nakon toga, umiren u srcu mogao vratiti sa žarom prvotnoj vjernosti Gospodinu. Kada je vidio da mnogi ne žive temeljito i korjenito svoj franjevački poziv, nije ih kritizirao riječima već je djelima pokazivao kako je moguće iz dana u dan biti sve više Isusov i biti sve više i bolje na raspolaganju braći franjevcima i ostalim ljudima.

Zato je vrijedno češće se nadahnjivati na Franjinom sloganu: «Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti!» Po kojem pravilu žive franjevci? «Pravilo i život male braće jest živjeti evanđelje Kristovo... živeći u siromaštvu, poslušnosti i čistoći». To je način života koji je znak eshatološkog vremena za ljude današnjice koji trebaju vodiče, koji trebaju svjedoke rassetog i uskrslog Gospodina.

Na osobit me se način dojmla scena iz filma «Muka Kristova» Mela Gibsona, gdje je Isus sav u krvi, u potpunoj nemoći. Kad ga je Majka vidjela i kad joj se u očima čitalo pitanje i čuđenje: «Sine, što ti to učiniše?», On odgovara: «Majko, evo sve činim novo!»

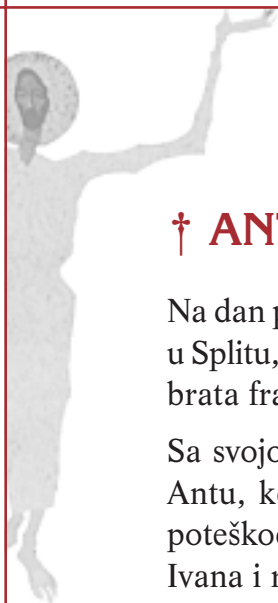
To je taj spoj vazmenog otajstva: Velikog petka i Uskrsa. Velik petak bez Uskrsa ravan je samoubojstvu. Uskrs bez velikog Petka jest samoobmana. Ali jedno ne stoji pokraj drugoga nego u drugome. Jedno iz drugoga izvire i jedno u drugo uvire. Na Veliki petak imamo mučnu stranu vazmenog

otajstva. U pozadini, u drugom je planu ona radosna, uskrсна perspektiva. Na Uskrs imamo obratno: u prvom je planu, uskrсна, radosna perspektiva i stvarnost, a u pozadini je križ i patnja i smrt.

Isus nam svjedoči da je svatko od nas toliko dragocjen da bi za svakoga dao svoj život, da smo i jedini na svijetu. I istina je da Bog po svome Sinu jedincu svakog pojedinca ljubi kao jedinca, i svakog pojedinog voli kao da je jedini. To nam je perspektiva i poticaj da ne gledamo previše ni kako ni koliko drugi idu za Isusom. Ako si spoznao da je Isus vrhovna vrednota tvoga života, a vjerujem da jesi i da jesmo, onda ovaj trenutak, dok ovo čitaš, posvijesti kao poticaj i zov njegova srca upućenoga tebi: «Idi za mnom!» A on sam prvi je pošao tim putem beskompromisne ljubavi prema Ocu i prema čovjeku i čovječanstvu. Zato je i mogao učiniti da ljudi poput Franje Asiškog zablistaju na nebu njegove Crkve i čovječanstva.

Ali, svakome je dao i daje mogućnost da svatko na sebi svojstven način ostvari potpuno, neoborivo, neopozivo i jedinstveno prijateljstvo prema Bogu, sebi i čovjeku.

Fra Miroslav Bustruc

† ANTE ČUPIĆ

Na dan početka Velikog Tjedna, na Cvjetnicu, 4. travnja 24, godine u bolnici u Splitu, okrijepljen sakramentima vjere preminuo je Ante Čupić, otac našega brata fra Ivana.

Sa svojom suprugom Marijom odgojio je četvero djece, sinove fra Ivana i Antu, kćeri Dragicu i Ankicu. U svoje 83. godine života pored mnogih poteškoća i životnih nevolja doživio je radosti mladomisničkog slavlja sina Ivana i rođenje sedmero unučadi i dvoje praunučadi,

Ante je bio dobar čovjek, uzoran kršćanin koji je svojim životom okrijepljenim molitvom odgajao djecu u kršćanskom duhu.

Na sprovodu u Badnju bilo je dosta svijeta iz Drniša, Promine i drniške krajine, časne sestre Franjevke od Bezgrešne sa svojom časnom majkom, novaci s Visovca i bogoslovi iz Splita.

Svetu misu je predvodio i homiliju održao fra Ivan Buljević, visovački gvardijan uz zajedništvo 25 svećenika. Svećenika bi bilo sigurno više da nije bio dan u Velikom Tjednu.

Od pokojnika se oprostio i župnik Drniša, fra Mate Gverić, koji je poslije predvodio sprovodne obrede.

Na kraju svega je fra Ivan Čupić zahvalio pok. ocu Anti na žrtvi za svoju obitelj te svima nazočnima u ime obitelji zahvalio, na iskazanoj sućuti i pomoći pokojniku, te svima koji su došli za pokojnika moliti i ispratiti ga na vječni počinak.

Našem bratu fra Ivanu, njegovoj majci Mariji, njegovom bratu Anti, sestrama Dragici i Ankici izražavamo našu iskrenu kršćansku sućut.

Fra Josip Repeša

Franjevci svomu bratu fra Andriji Kačiću

Franjevački provincijalat, Split, 2004.

Kalendar slavlja 300. obljetnice rođenja i sv. krštenja fra Andrije Kačića Miošića (1704. - 17. travnja - 2004.), Split 2004, str. 72.

Sadržaj: I. dio: «Godina fra Andrije Kačića», kalendar slavlja, neki tekstovi Starca Milovana. II. dio: Književnici Kačiću (Preradović, Despot, Puratić, Meštrović), prikaz filma i monografije. III. dio: Tekstovi i note liturgijskoga slavlja u Zaostrogu 17. IV. 2004. Sažetak (engleski). Ilustracije u boji.

Narudžbe: Franjevački provincijalat, Trg G. Bulata 3, 21000 Split i Franjevački samostan Zaostrog, Obala hr. Rodoljuba 36, 21334 Zaostrog.

Cijena: 50 kn.

Fraternitas - 3/4. 2004.

Suradnja među provincijama i konferencijama: Signum Fraternitatis

Generalni kapitul je 2003. ponovio neodgodivost da se «vratimo bitnome našeg iskustva vjere i naše duhovnosti»: kako bismo dali vjerodostojnost našem nasljedovanju Krista, i doprinijeli da “nastane novo razdoblje te potakli novi pogled na život i odnose” (*SdP 2*). Prioriteti nam za šestogodište 2003.-2009. kazuju što je bitno za nas danas, oni su vodič za življenje posebnih vrijednosti naše duhovnosti, oni su «ključ» za shvaćanje i naš odgovor kao Manje braće na očekivanja Crkve i svijeta. Nije dovoljno, međutim, poznavati što je bitno i uočiti izazove sadašnjega trenutka. Prijeko je potrebno uzrokovati mogućnosti kao bismo živjeli bitno i kako bismo dali odgovore u skladu s našom karizmom. Između različitih odabira ili «strategija» za ostvarenje tih mogućnosti, Kapitul naznačuje «međuprovincijsku suradnju». Još više, kaže da od nje ovisi budućnost Reda (usp. *SdP* prijedlog 16).

Nije riječ o nepripremljenoj uputi. Ona je ishod onoga što se očitovalo na Plenarnom vijeću Reda (PVR) 2001., koje je, provjeravajući sadašnje ustroje naših provincija i našega Reda, priznalo da «novčana oskudica, napredujuće smanjenje broja braće i drugi višekratni čimbenici opterećuju naša mjesna bratstva i pozivaju ih na međuovisnost, na hrabrost, na nadu protiv svake nade» (*SdP 35*). Tu potrebu Red već dugo osjeća: usvajanje «kulture zajedništva i uzajamnosti u službi zajedničke budućnosti», kako je jasno naznačio 1992. fra Hermann Schalück u pismu Redu (AOFM I. [1992.] 7-9). Ta je «nova kultura» imala svoje plodove, kako je priznao Generalni kapitul 1997. (usp. Od sjećanja do proroštva 39) i samo Plenarno vijeće (usp. Završni dokument, str. 11-12) ipak mora sve više naći prostora u jedinicama, u konferencijama i u sveopćem bratstvu. Naime, u svijetu koji je postao jedno «selo», opasnost da se misli, zamišlja, zauzima i zaokuplja za «vlastita mjesta» je još uvijek snažna.

... Kultura suradnje nije samo važna, kako kaže Generalni kapitul, kako bismo imali mogućnost ostvariti bitna stajališta naše karizme, već kako bismo bili: signum fraternitatis; kako bismo živjeli naš poziv u Crkvi i svijetu: «da omogućimo rast duhovnosti zajedništva prije svega u vlastitoj sredini, a zatim u samoj crkvenoj zajednici i preko njezinih granica, trajno otvarajući ili ponovno otvarajući dijalog ljubavi, naročito tamo gdje današnji svijet razdiru etničke mržnje ili ubilačko ludilo» (VC 51).

Suradnja, dakle, koja ne uključuje samo provincije, nego i konferencije, poglavito u tom bitnom stajalištu, jer su PVR-a i Generalni kapitul povjerali konferencijama osobite zadaće u poticanju braće i jedinica. Naime, suradnja

između različitih kultura i jezika postaje svjedočanstvo «zajedništva između naroda, rasa i kultura», naviješta «mogućnost privlačnog, pravednog, snošljivog i izmirenog svijeta» (SdP 4; usp. VC 51).

Fra José Rodriédguez Carballo

Španjolska: Susret Generalnog ministra s franjevačkom obitelji

17. siječnja 2004. u Madridu, konferencija provincijala OFM Španjolske i Portugala predstavila je franjevačkoj obitelji 119. nasljednika sv. Franje.

Događanjem su ravnali Centro Cardenal Cisneros i generalni definitor fra Miguel Vallecillo, a pratili su ga tisak i drugi mediji. Fra José je odgovarao na novinarska pitanja o suvremenosti franjevaštva, o oskudici zvanja i o nazočnosti franjevaca u Španjolskoj, u Svetoj zemlji i u svijetu.

Uvečer, Generalnog su ministra primili franjevci koji su se okupili u bazilici «San Francisco el Grande» u Madridu. Osim provincijalnih ministara OFM, susretu su pribivali provincijali kapucini iz Kastilje i Valencije, provincijski vikar konventualaca, provincijali TOR i Trećoredci kapucini Amigoniani, predsjednice federacija klarisa, kapucinske klarise i koncepcioniste, zajedno s brojnim Ustanovama djelatnog života i svjetovnih franjevaca.

Nakon pozdrava predsjednika konferencije, Generalni je ministar, obraćajući se svim franjevcima, ocrtao izazove koji očekuju Siromaškove nasljednike na početku novog stoljeća: «Biti ljudi mira, preko milosrđa, svjedoci radosti i veselja u bratskom životu». Svima je darovan primjerak Spisa sv. Franje i raspelo sv. Damjana.

Istu večer susreo se s provincijalima OFM u središtu Cisneros. Zahvalivši im za gostoprimstvo, prikazao je privitak što ga je načinilo Tajništvo za evangelizaciju, potom ih je potaknuo da nadiđu malodušnost i da se ufaju u Gospodina znajući kako su mnogi franjevci u svijetu glasnici mira i dobra.

Meksiko: Tečaj za formaciju asistenata FSR-a i Frame

U kući za duhovne vježbe «Fraternidad del Senor de la Misericordia» franjevačke provincije iz Jalisca u Guadalajari, održan je formativni susret za asistente FSR-a i Frame iz cijelog Meksika. Od 9. do 12. veljače 2004., generalni asistent, fra Ivan Matić, OFM, nacionalni asistenti fra Arturo Bustamante, OFM, i fra Jaime Zudare, OFMcapp, vodili su susret na kojem je sudjelovalo više od 6 asistenata. Zajedno s većinom franjevaca potrebno je istaknuti i lijepu skupinu svjetovnih svećenika koji obavljaju službu asistenta u nekim bratstvima FSR-a i Frame. FSR u Meksiku broji 31000 članova, dok ih u Franjevačkoj mladeži ima oko 1400. Na susretu su

predstavljani novi statuti za duhovnu pomoć FSR-a. Na kraju je najavljen sljedeći latinskoamerički sabor FSR-a i Frame što će se održati od 14. do 19. rujna 2004. u gradu Meksiku.

Kolumbija: 5 godina utemeljenja Zavoda Sv. Franje

Zavod Sv. Franje franjevacca iz provincije Svete Vjere slavi «zlatni pir» utemeljenja. Od početka svog djelovanja, 1954., ta se odgojna ustanova, smještena u gradu Puerto Colombia, odlikovala po odgojnoj pozornosti.

To je bio prvi kolumbijski zavod koji je primijenio izravnu odgojnu metodu omogućujući pedagošku promjenu i posadašnjenje u cijelom karipskom području Kolumbije. Mnogi su franjevci bili odgojitelji i učitelji u tom zavodu, a neki su franjevci iz provincije odgojeni u toj katoličkoj ustanovi.

Za pedesetu obljetnicu utemeljenja Zavod Sv. Franje iz Puerto Colombie ugostit će Franjevačku olimpijadu 12 zavoda iz provincije Svete Vjere. Dvanaesti po redu, sportski tjedan, vidjet će natjecanje više od 5 mladih koje će pratiti njihovi učitelji.

U tijeku jubilarne proslave predviđeno je zahvalno misno slavlje na kojem će predsjedati Nadbiskup Barranquille za studente, rodbinu, bivše školarce, suradnike i prijatelje.

Zavod *Sv. Franje*, kojim ravna fra Joaquin Echeverry, OFM, pohađa 8 učenika od osnovne do srednje škole.

Tajland: Franjevačka nazočnost

Tajland je zemlja u kojoj je priroda darežljiva i bujna, narod je miroljubiv i nad njim nikada nije vladala neka tuđa vlast, vjera je posvuda prisutna, posebno u svom budističkom obliku. Prvi su franjevci došli u tu zemlju u XVI. stoljeću i tamo su izgradili mali samostan i crkvu, čijih tragova danas više nema.

Godine 1985. franjevci su se vratili u projektu što ga je predložio Red, a koji je kasnije postao «Franjevačko utemeljenje u Tajlandu», pod upravom Generalnog ministra a pridruženo je provinciji iz Indonezije. Franjevci koji žive u Tajlandu dolaze iz različitih naroda: oni pomažu umirućima od kopnice, održavaju dogovor s budistima, služe maloj ali živoj mjesnoj crkvi prenoseći duh i karizmu sv. Franje.

Trenutno su tamo dva bratstva. Jedno je u Lamsaiu, na sjeveru glavnog grada Bangkoka, gdje se nalazi sklonište za oboljele od kopnice, kuća za prihvat skupina, gdje franjevci imaju dobre odnose stvarne suradnje s

budističkim samostancima iz tog područja. Drugo je u Pracuapkhirikhanu, na jugu zemlje, tu se franjevci pastoralno skrbe za jednu malu župu, što im omogućava i skrb za zvanja.

Uz nastojanje oko implantatio Ordinis, franjevci imaju mogućnost mirnog suživota s istočnjačkom duhovnošću, iskazujući gostoprimstvo svima, u uzajamnom poštivanju i uvažavanju.

Italija: Antonianum iz Bologne navršava 50 godina

4. veljače 2004. održano je u Bologni (Italija) predstavljanje proslave 5. obljetnice osnutka Antonianuma koji pripada braći iz pokrajine Emilia Romagna. U nazočnosti gradskih ustanova, udruga i pokrovitelja, ravnatelj fra Alessandro Caspoli, OFM, predočio je program pothvata. Fra Ernesto Caroli i fra Benedetto Dalmastri (dvojica osnivača zajedno s fra Berardom Rossijem i fra Gabrielom Adanijem), ponovno su proputovali kroz povijest Antonianuma. "Kad sam bio zatvorenik u zatočeničkom bivalištu, za vrijeme rata", pripovijeda fra Ernesto, "obećao sam Bogu da ću ako me spasi učiniti nešto lijepo za mladež". Vrativši se u Bolognu održao je obećanje učinjeno Bogu i osmislio nacrt. Gvardijanu koji je pitao za troškovni predračun fra Ernesto je rekao kako je, za početak, potrebno osamdeset milijuna, ali u tom trenutku blagajne su bile prazne... Djelo je ipak započelo i Antonianum je 1954. otvoren: franjevci su opremili blagovalište za siromahe, dvoranu za prikazivanje filmova i za kazališne predstave, plesnu i čitalačku školu za djecu i mlade. Godine 1961. došao je na Antonianum «Zlatni dukat», pjevačka predstava za djecu što ju je osmislio Cino Tortorella. A 1963., stvaralačkim umijećem mlade učiteljice glazbe, Mariele Ventre, nastao je Piccolo Coro (Mali zbor).

Nakon 50 godina poslanje Antonianuma nastavlja skrbiti za djecu. Na poseban se način televizijsko proizvodno središte Antonianuma usavršilo u proizvodnji i ostvarenju crtanih filmova koji se nadahnjuju na pjesmama Zlatnika, a koje su postigle veliki uspjeh među najmanjima.

Među djelatnostima u izradi, predviđena je obnova blagovališta za siromahe koje svakog dana podijeli više od 100 obroka i ustroj kliničko-terapeutskog središta koje posreduje odgojno i obnoviteljski djeci s Downovom skupnicom, a bit će pridruženo službi obiteljskog savjetovališta.

Sveta zemlja: Misijska evangelizacija u dogovoru za mir

Susret Voditelja za misijsku evangelizaciju talijanske konferencije provincijala OFM održan je u Svetoj zemlji od 12. do 21. veljače 2004.

Pohod svetištima oživio je važnije trenutke iz Isusova života, posebno u Betlehemu, Nazaretu i Jeruzalemu. U svakom mjestu susreli su i čuli nekog od svjedoka. Oni su pripovijedali o suživotu između muslimana, židova i kršćana, o stvarnom životu o katoličkoj palestinskoj zajednici. Čuli su svjedočanstvo jednog židova, kao i pripadnika katoličkih zajednica u nastajanju židovskog izričaja. Na poseban način u Betlehemu o događajima i poteškoćama što ih proživljava franjevačka i katolička zajednica. Upoznali su se s viđenjem islama i iskustva dogovora ostvarenoga s muslimanima. Bogatstvo primljenih podataka je u tim susretima hranilo razmišljanje sudionika, koji su iznad svega produbili i upotpunili sam pojam misija danas.

Skup je nastavio s razmišljanjima o misijskim naumima Reda i konferencije, tražeći nove oblike povezanosti između provincija i Generalnog tajništva za evangelizaciju.

Fra Vincenzo Brocanelli, generalni voditelj za misije, nazočan na skupu, ponudio je upute kako pokrenuti i poticati misijski duh u provincijama. Na poseban način on je savjetovao kako obogatiti misijskim duhom svakodnevnu evangelizaciju, potaknuo je promicanje susreta s osobama i skupinama nevjernika i drugih, vjera a ohrabrio je provincije da stave na raspolaganje nove misionare otvarajući se međunarodnim misijama. Skup je izradio određene stvarne prijedloge kako bi se prilagodili novom zakonodavstvu Reda.

Pod predsjedanjem fra Carmela Finocchiarra, izaslanika konferencije, izabran je voditelj na državnoj razini za evangelizaciju, fra Fulvio Sabia.

Nove knjige

URIBE Fernando, *Il Francesco di Bonaventura, Porziuncola* (S. Maria degli Angeli, 2003) Pisac, franjevac i predavač na Papinskom učilištu Antonianumu u Rimu, želi ponuditi tumačenje Legenda maior Serafskog doktora, približavajući se načinu i duhu kojim je sv. Bonaventura nastojao ocrtati i izraziti svoje shvaćanje Asiškoga Sveca. Zadnje poglavlje ukratko prikazuje stajališta Franjine osobnosti a koja su vidljiva u Bonaventurinom djelu.

[U odjeljku Nove knjige bit će istaknuta isključivo franjevačka štiva ili ona koje napišu franjevci a koje pošalju ili dostave u uredništvo Fraternitasa.]

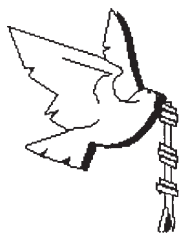
Male - velike vijesti

* Dana 27. siječnja 2004. predsjednik Italije, Carlo Azeglio Ciampi, odlikovao je grad Asiz zlatnim odličjem zato jer je za vrijeme Drugog svjetskog rata spasio brojne židove od istrjebljenja u nacističkim zatočeništvima. Među onima koji su se razdali u tom djelu, spominjemo fra Rufina Niccaccia ofm,

ondašnjeg gvardijana u samostanu Sv. Damjana u Asizu: godine 1974. fra Rufino je ubrojen među «pravednike naroda» u Spomen-središtu Yad Vashem u Jeruzalemu.

* Federacija Manje braće iz Maroka slavi međukapitul, od 28. do 31. ožujka 2004., razmišljajući o temi «Dogovor, način postojanja i izgradnje bratstva». Nazočnost franjevaca u Maroku nastala je iz mučeništva prvih franjevaca, franjevačkih prvomučenika, koje se dogodilo u Marrakechu 1220. godine. U Federaciji je trenutno 30 franjevaca koji dolaze iz 14 različitih zemalja.

* Među poticajima što ih predlažu za pokretanje postupka mira u Svetoj zemlji valja spomenuti «dugo trčanje/hodočašće od Jeruzalema do Betlehema» što će se održati od 21. do 25. travnja 2004. Podupiratelji tog izvornog hodočašća za sportaše su: Talijanska biskupska konferencija, Talijanski olimpijski odbor, Talijanska sportska središnjica i Opera Romana Pellegrinaggi. Zajedno sa sportašima pridošlima iz čitave Italije bit će i predsjednik Talijanske biskupske konferencije, kardinal Camillo Ruini.

FRATERNITAS - OFM - Rim

Odgovorni urednik: Gino Concetti - Urednik: Gianfranco Pinto Ostuni

Internet: <http://www.ofm.org/fraternitas>. Email: comgen@ofm.org